ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ - SENDER
«ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΩΝ»
ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ 23 - 10437
ATHENS - GREECE

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΚΕΜΠΑΘ
Αριθμός Άδειας 4421

PRESS POST X+7 PRESS POST

ΕΛΤΑ Hellenic Post

Τά Κανδυλιώτικα

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών Αρκαδίας "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" - ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 - 4431• ΕΤΟΣ 26ο Αριθ. Φύλλου 98 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

Το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο μας (e-mail):
info@kandyliotika.gr
Ο ιστότοπός μας (URL):
http://www.kandyliotika.gr

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΓΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ», σύμφωνα με τα άρθρα 12, 16, 17 και 31 του Καταστατικού του, καλεί όλα τα μέλη του σε **ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ**, την Κυριακή 13 Μαΐου 2018 και ώρα 11:00, στα Γραφεία του Συλλόγου, οδός Κεραμεικού 23 ΑΘΗΝΑ, με τα εξής θέματα:

1. Έκθεση πεπραγμένων Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Απολογισμός εσόδων - εξόδων.
3. Προϋπολογισμός εσόδων και δαπανών επομένου έτους.
4. Προτάσεις και προγραμματισμός για το επόμενο έτος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Επειδή, ως συνήθως, στην πρώτη ημερομηνία δεν υπάρχει απαρτία, προς αποφυγή ταλαιπωριών, παρακαλούμε να προσέλθετε για τη Συνέλευση στον ίδιο τόπο και χρόνο την επόμενη ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΜΑΪΟΥ 2018.
2. Η ανακοίνωση αυτή επέχει θέση επιστολής και επομένως δεν θα σταλούν ιδιαίτερες προσκλήσεις.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Πάνος Χρ. Ευσταθίου
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ
Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΚΛΕΙΣΤΟΣ

Ο τόπος μας είναι κλειστός, όλο βουνά
που έχουν σκεπή το χαμηλό ουρανό μέρα και νύχτα.
Δεν έχουμε ποτάμια, δεν έχουμε πηγάδια, δεν έχουμε πηγές,
μονάχα λίγες στέρνες, άδειες κι αυτές, που ηχούν και που
τις προσκυνούμε.

΄Ηχος στεκάμενος, κούφιος, ίδιος με τη μοναξιά μας
ίδιος με την αγάπη μας, ίδιος με τα σώματά μας.
Μας φαίνεται παράξενο που κάποτε μπορέσαμε να χτίσουμε
τα σπίτια τα καλύβια και τις στάνες μας.
Κι οι γάμοι μας, τα δροσερά στεφάνια και τα δάχτυλα
γίνουνται αινίγματα ανεξήγητα για την ψυχή μας.
Πώς γεννηθήκαν πώς δυναμώσανε τα παιδιά μας;

Ο τόπος μας είναι κλειστός. Τον κλείνουν
οι δυό μαύρες Συμπληγάδες. Στα λιμάνια
την Κυριακή σαν κατεβούμε ν' ανασάνουμε
βλέπουμε να φωτίζουνται στο ηλιόγερμα
σπασμένα ξύλα από ταξίδια που δεν τέλειωσαν
σώματα που δεν ξέρουν πια πώς ν' αγαπήσουν.

«Μυθιστόρημα» Ι'
Γιώργος Σεφέρης

Του Κ. Μητρόπουλου

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΝΤΥΛΑΙΪΚΑ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΑ

Τις «αποκρές» των ετών 1979, 1980, 1982 και 1983 είχαν οργανωθεί στην Καντύλα, με πρωτοβουλία των κατοίκων και της τότε «Μορφωτικής κίνησης νέων», αξιόλογα καρναβάλια που άφησαν εποχή για την άρτια οργάνωσή τους, τη μεγάλη συμμετοχή των κατοίκων και την προσέλευση πολλών ξένων από την Τρίπολη και τα γύρω χωριά. ΄να μάλιστα το είχε παρουσιάσει τότε και η ΕΡΤ.

Η φωτογραφία είναι παρμένη στην πλατεία, σ' ένα από τα καρναβάλια αυτά. Διακρίνονται από αριστερά: ως αρκούδα ο «Χριστάρας» Στυλ. Χουντάλας, ως αρκουδιάρης ο Παναγιώτης Δημ. Χονδρός, ο Γιάννης Χρ. Ξηρογιάννης, ο Νικόλας Σπ. Ραγκαβέλας, ο Δημήτρης Ηλία Δεληγιάννης, φουστανελοφόρος, ως γαμπρός, ο Στέλιος Πρεβεζιάνος ως νύφη, ο Γιάννης Θεοφ. Ξηρογιάννης, φουστανελοφόρος, ως συμπέθερος, ο δίπλα με την γκλίτσα, δυσδιάκριτος και μπροστά δεξιά (με την πλάτη) ο τότε ταχυδρόμος Νίκος Χρ. Ξηρογιάννης.

(Συνέχεια στη σελ. 2)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας εύχεται σε όλους τους συμπατριώτες και φίλους της Καντύλας

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ, ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

και το «ΝΟΣΤΙΜΟΝ ΗΜΑΡ» στους ξενιτεμένους μας.

Ο Πρόεδρος
Παναγ. Χ. Ευσταθίου

Η Γραμματέας
Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Την 4 Φεβρουαρίου 2018, στην κατάμεστη αίθουσα των Γραφείων του Συλλόγου μας, έγινε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Παναγιώτης Χρ. Ευσταθίου αφού καλωσόρισε τους παριστάμενους και τους ευχήθηκε υγεία και καλή χρονιά αναφέρθηκε και στις δραστηριότητες του Συλλόγου το χρόνο που πέρασε.

Επίσης μίλησε για διάφορα προβλήματα του χωριού μας που δυστυχώς δεν λείπουν.

Χαιρετισμό απηύθυναν ο βουλευτής κ. Οδυσσέας Κωσταντινόπουλος, ο αντιδήμαρχος του Δήμου Τρίπολης κ. Δημήτρης Βόσνος και ο εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας Ορχομενού κ. Γιώργος Καστούμης, οι οποίοι με την παρουσία τους τίμησαν την εκδήλωση.

Οι βουλευτές κ.κ. Γιώργος Παπαηλιού και Κώστας Βλάσης δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν λόγω άλλων υποχρεώσεων και μας έστειλαν χαιρετισμό και τις ευχές τους.

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε ιδιαιτέρως τη Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας μας, τον Δημήτρη Λαρδίκο και τον Στάθη Ευσταθίου που καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για τη σύνταξη και την κυκλοφορία της.

Έμειναν όλοι κατενθουσιασμένοι και η εκδήλωση έκλεισε με πλούσιο μπουφέ, όπως πάντα, αναψυκτικά και τσίπουρο Καντυλαίικο.

Ευχαριστούμε και του χρόνου.

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΝΤΥΛΑΙΪΚΑ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΑ

(Συνέχεια απόπ τη σελ. 1)

Όλα τα καρναβάλια αυτά είχαν ως κύριο θέμα τους τον Καντυλαίικο γάμο, κατά το πρότυπο του Βλάχικου γάμου, με νύφη, γαμπρό, κουμπάρο, «συχαριτσιάρη» και όλο το τελετουργικό - προικιά, στεφάνωμα, ανάγνωση προικοσύμφωνου στην πλατεία και χορό. Δεν έλειπαν και η αρκούδα με τον αρκουδιάρη και άλλα δρώμενα από την παράδοση του χωριού.

Ωραίο και εντυπωσιακό θέαμα προσέφερε και το κουβάλημα της προίκας, μόνο με γαϊδουράκια - υπήρχαν ακόμη τότε- πάνω στα οποία είχαν φορτωμένα, ως προικιά, παντός είδους αντικείμενα της περασμένης εποχής: καζάνια, καδιά, λάκκους, ανέμες, μαγκάνια, ψάθες, σαΐσματα, γιάμπολες, βελιά, αλέτρια, τραβηχτά, λαιμαριές, ντουγένια και ό,τι άλλο χρησιμοποιούσαν οι παλαιότεροι άνθρωποι.

Αξιόλογες και πετυχημένες ήσαν και οι έμμετρες σάτιρες που γράφονταν και απαγγέλλονταν από ντόπιους και σατίριζαν την πολιτική κατάσταση αλλά και τον τρόπο ζωής και συμπεριφοράς και των παλαιοτέρων και των νέων συγχωριανών. Μια τέτοια σάτιρα ήταν του Νικόλα Χρ. Ξηρογιάννη, ταχυδρόμου του χωριού, για το καρναβάλι του 1983, που δημοσιεύτηκε στο σατιρικό φυλλάδιο με τίτλο «ΤΟ ΚΑΥΤΗΡΙ», τεύχος Ε', 1983, το οποίο εξέδιδε ο Σκοτειναίος Παναγιώτης Σ. Μπαρέλος.

Παραθέτουμε μερικές στροφές:

Ίσως ακούστε πράγματα
πιο πάνω από αστεία
κι αν είν' κανένας ντροπαλός
να φύγει απ' την πλατεία.

Δεν είν' αυτά ενάντια
του ήθους και της τάξης·
και οι παλαιοί σαν σήμερα
λέγαν «τα εξ αμάξης».
.....
Αγαπητοί μας χωριανοί,
φίλοι αγαπημένοι
στο σημερινό το γάμο μας
όλοι είστε καλεσμένοι.

Φέτος όμως δε βλέπετε
κουμπάρους και παπάδες·
αυτούς τους καταργήσαμε
δεν είχαμε παράδες.

Αν θέλετε να μάθετε,
σας λέμε το γιατί.
Για άδεια ζήτησ' ο παπάς
-εκτός χαρτόσημα, λεφτά-
και ντενεκέ τυρί.

Δε φταίει μόνο ο παπάς
και κάποιος πάρα πάνω·
εγώ ρίχνω το φταίξιμο
στο Μήτσο Κουλουριάνο.

Ο αείμνηστος Γεώργιος Νικ. Σωτηρόπουλος, ο λεγόμενος Κατσιουλέρης, λεβέντης, ως «συχαριτσιάρης» στο καρναβάλι του 1983.

Κι από χρημάτων έλλειψη,
αγαπητοί μου φίλοι,
θα κάνουμε το γάμο μας
χωρίς παπά και πετραχήλι.

Θα πάμε στον κυρ-Πρόεδρο
με θάρρος και με βέτο
κι άσ' τον παπά στην εκκλησιά
για να βαρεί γκαβέτο.

΄τσι, λοιπόν, θα κάνουμε
γάμο πολιτικό,
μα πρώτα να ακούσετε
λίγο το ιστορικό:

Νύφη μας είναι η Φανή,
από μεγάλο σόι,
καλή, στρογγυλοκάπουλη,
λίγο ψηλή στο μπόι.
.....
Στ' όνομα Γιάννης ο γαμπρός
'πίθετο Τρεχαρώτας,
ξελόγιασε τη νύφη μας
σα να 'ταν άλλος Κώτας.

Λεβέντης, νέος, όμορφος,
με τρομερό κουράγιο,
αφού στο σεξ ερούμπωσε

Η φωτογραφία είναι από κάποιο καρναβάλι εκ των τεσσάρων που προαναφέραμε. Το συμπεθεριό πηγαίνει, κατά το έθιμο, για το γαμπρό ή τον κουμπάρο ή τη νύφη. Και τα τρία αυτά πρόσωπα έβγαιναν από σπίτια που απείχαν μεταξύ τους για να δοθεί η ευκαιρία «να σταυρώσει» το συμπεθεριό όλο το χωριό και να γίνει έτσι μεγαλύτερος ντόρος. Ο κόσμος που ακολουθεί είναι πολύς.

της Πρέβεζας τον γιο...
.....
Η διαδικασία της τέλεσης του γάμου

- Γαμπρέ, δέχεσαι τη νύφη για γυναίκα σου;
- Ναι, δέχομαι.
- Εσύ, νύφη, δέχεσαι το γαμπρό για άντρα σου;
- Ναι, δέχομαι.

Ενωθείτε, λοιπόν, σε σάρκα μία και κωλομέρια τέσσερα και ουδείς να δικαιούται μερίδιο από τη νύφη, εκτός από τον κουμπάρο που σας παντρεύει.

Εσύ, νυμφίε, να έχεις την ευχή των προγόνων σου Κώτα, Πέτρου Μαρινάκη και του Παναγή από τα Μέγαρα.

Να αγαπάς τη γυναίκα σου και να την «περιποιείσαι» τον πρώτο χρόνο καθημερινώς και ακαταπαύστως. Θα αγαπάς την πεθερά σου και αν κάποτε σου ζητήσει συνδρομή, μη φοβηθείς. Η γριά κότα έχει το ζουμί.

Απαγορεύεται να ξενυχτάς, εκτός όταν πρόκειται «για να ξενοκουρνιάς».

Απαγορεύεται η κατάκλισις επί αλλοτρίας κλίνης, ει μη με νεάνιδας κάτω των δεκαεννέα ετών.

Κι εσύ, νύφη, αν ξένος τις σε επείραξε από την μια μεριά, στρέψον αυτώ και την άλλην. Μη φοβάσαι, δεν υπάρχει στεφάνι να μαγαρίσεις.

Να αγαπάς και να φροντίζεις τον πλησίον σου σαν τον εαυτό σου και να τον ελεείς από το μερίδιο του ανδρός σου. Ό,τι έχεις θα τα διαθέτεις όλα για τον πλησίον σου και από τα περισσεύματα θα χορταίνεις τον άνδρα σου.

Όλες, λοιπόν, αυτές τις συμβουλές αν κρατείστε, να είστε βέβαιοι ότι του χρόνου θα είμαστε πάλι για το γάϊδαρο καβάλα.
.....
Εμπάτε όλοι στο χορό
μαζί τους να γλεντήσουμε
τις σχόλες τις καθημερινές
στο ρέμα να τις ρίξουμε.

Αν είπαμε κανα στραβό,
μη μας κρατάτε ινάτι·
φεύγοντας όλοι από 'δω
ρίχτε νερό κι αλάτι.

Αν πάλι αυτό σας άρεσε,
ήταν κάτι ωραίο,
πρέπει καθένας από μας
να κάνει το σπουδαίο.

Εμπρός του χρόνου όλοι μαζί
πιασμένοι χέρι-χέρι,
όχι απλώς σαν θεατές
αλλά σαν συμπεθέροι.

Σε τούτο 'δω το κάλεσμα
να ρθουν μικροί μεγάλοι,
αν θέλουμε να κάνουμε
ωραίο καρναβάλι.

Και αν κανένας σκέπτεται
κάτι να παρουσιάσει
ας προχωρήσει αυτός εμπρός
κι όλοι εμείς κομπάρσοι.

Προτού τελειώσω, φίλοι μου,
ένα ακόμα να πούμε:
σ' όσους συμπαραστάθηκαν
Εύγε κι ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

Δυστυχώς, το καρναβάλι, μετά το 1983, σταμάτησε για 21 χρόνια, παρά την προτροπή του σατιρογράφου για συνέχισή του. Μόνο το 2004 οργανώθηκε ακόμη ένα, αξιόλογο, οργανωμένο από τους κατοίκους και το Σύλλογό μας, με τα ίδια θέματα.

Και μετά, το 2015, ο Αγροτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Κανδύλας έκαμε τα κούλουμα την καθαρο-Δευτέρα με πίπιζα και νταούλι και φέτος έφτιαξε και περιέφερε στο χωριό έναν καρνάβαλο μόνο, τον οποίο κάψανε στην πλατεία και χορέψανε για λίγο με τα αποκριάτικα τραγούδια της αείμνηστης Δόμνας Σαμίου.

Ο κόσμος του χωριού μας λιγόστεψε, τα καρναβάλια σταμάτησαν. Μαζί, και τα περισσότερα παλιά αποκριάτικα έθιμά μας. **Δ.Λ.**

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ ΕΤΣΙ

Από το βιβλίο του Τάκη Νατσούλη «Λέξεις και φράσεις παροιμιώδεις» έκδοση Κώστα Σμυρνιωτάκη
Επιλογή Παναγ. Χρ. Ευσταθίου Προέδρου Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

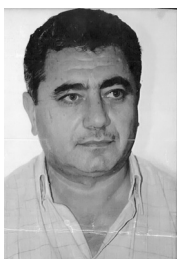

«Άξιος ο μισθός σου»

Έκφραση που τη χρησιμοποιούμε μεταφορικά, για ν' αποδώσουμε έπαινο ή να ευχαριστήσουμε κάποιον. Όπως λέμε «μπράβο σου», «εύγε» ή «έχε την ευχή μου» κ.λπ.

Η παραβολική αυτή φράση προήλθε από την Κ. Διαθήκη (Ματθ. Ι' 10, Λουκ. Ι' 7, Τίτο Ιη Ε' 18).

Αλλά και στον «Πρωταγόρα» του Πλάτωνα (328 Β) βρίσκουμε τη φράση με την κυριολεκτική της όμως σημασία: «Καί αξίως τού μισθού όν πράττομαι», δηλαδή αντάξια εισπράττω τον μισθόν (την αμοιβή μου), από τους μαθητές μου, για τη διδασκαλία που τους προσφέρω.

«Άπαγε της βλασφημίας»

Η φράση χρησιμοποιείται σαν αρνητικό μόριο, όταν υπάρχει έντονη και απόλυτη άρνηση. Βλασφημία = ασεβής ομιλία, λόγος δυσοίωνος, δυσφήμηση, κακολογία, βρισιά, κατηγορία, συκοφαντία, ασεβής και ανόσιος λόγος προς το Θεό. (Ευριπίδης, Πλάτωνας, Δημοσθένης, Αισχίνης, Μένανδρος και πολλές φορές στην Κ.Δ.). (Άπαγε = προστακτική του ρήμ. απάγω).

«Απαγορευμένος καρπός»

Γεύτηκε τον απαγορευμένο καρπό, δηλαδή, η γυναίκα που είχε ερωτική συνομιλία με άνδρα. Απαγορευμένος καρπός είναι ο καρπός της γνώσης του καλού και του κακού, που σύμφωνα με την Παλιά Διαθήκη, έφαγαν οι πρωτόπλαστοι, παρά την απαγορευτική διαταγή του Θεού, παρασυρθέντες από το φίδι κ.λπ.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»
Εκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και Απανταχού Κανδυλιωτών
"Η ΠΡΟΟΔΟΣ"
ΚΩΔΙΚΟΣ: 01-4431
Γραφεία:
Κεραμεικού 23 Τ.Κ. 10437
1ος όροφος
ΤΗΛ.-FAX: 5240271
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού	9 ΕΥΡΩ
Εξωτερικού Αμερικής	δολ. 25
Αυστραλίας	δολ. 45
Καναδά	δολ. 40
Αφρικής	25 ΕΥΡΩ

Για τους κατοίκους του χωριού οι συνδρομές είναι προαιρετικές.
Για τα μέλη του Συλλόγου συνδρομή Συλλόγου και εφημερίδας μαζί, 6 ΕΥΡΩ
Εκδότης - Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο
Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου
Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου
Τηλ.: 210 6451380
Ενυπόγραφα άρθρα απηχούν τις προσωπικές απόψεις των συνταχτών και ουδεμία ευθύνη φέρει το Δ.Σ. του συλλόγου

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΑΝ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 2
192 00 ΕΛΕΥΣΙΝΑ
ΤΗΛ./FAX: 2105541001
ΚΙΝ.: 697 4471922

ΑΛΕΞΙΟΣ Σ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ
Χειρουργός Ωτορινολαρυγγολόγος
Εξειδίκευση στην ΩΡΛ Αλλεργία
στο Academic Medical Center
University of Amsterdam
Πλατεία Αγίου Βασιλείου και Κύπρου 1 Τρίπολη
Τ: 2714 003097 / Κ: 6937 458227
E: vardouniotis@hotmail.gr / www.vardouniotis.gr

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ
Πωλείται οικόπεδο στην Κανδύλα εντός σχεδίου πόλεως, άρτιο και οικοδομήσιμο, 820 τ.μ., στη θέση Ρουσάκια με θέα όλο το χωριό.
Πληροφορίες στο τηλ. 6986-608088

ΕΠΙ ΞΥΛΟΥ ΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΡΕΜΑΜΕΝΟΝ...

Δαφνί: (Λεπτομέρεια από την ψηφιδωτή παράσταση της Σταυρώσεως, τέλος 11ου αιώνα) Η τρυφερή ομορφιά του προσώπου, η συγκρατημένη θλίψη, η ρυθμική κίνηση των χεριών δίνουν στη μορφή της Παναγίας μια υπερκόσμια υπόσταση, καθώς ατενίζει τον Εσταυρωμένο Ιησού.

Ἰδιόμελον

Ἐπί ξύλου βλέπουσα κρεμάμενον, Χριστέ,
σέ τόν πάντων Κτίστην καί Θεόν,
ἡ σέ ἀσπόρως τεκοῦσα, ἐβόα πικρῶς·
Υἱέ μου, ποῦ τό κάλλος ἔδυ τῆς μορφῆς σου;
οὐ φέρω καθορᾶν σε ἀδίκως σταυρούμενον·
σπεῦσον οὖν ἀνάστηθι, ὅπως ἴδω κἀγώ
σοῦ τήν ἐκ νεκρῶν τριήμερον ἐξανάστασιν.

ΕΥΧΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΝΔΥΛΑΣ

Το Συμβούλιο της Τοπικής Κοινότητας Κανδύλας και τα Διοικητικά Συμβούλια των Συλλόγων Π.Α.Ο. Κανδύλας, Α.Σ. «ΠΑΝΑΣ» Κανδύλας και Αγροτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Νέων Κανδύλας καθώς και η Επιτροπή Οργάνωσης του Λαογραφικού Μουσείου Κανδύλας εύχονται στους απανταχού Καντυλαίους και στους φίλους **ΚΑΛΗ ΛΑΜΠΡΗ και ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ.**

ΝΕΑ ΜΟΝΑΧΗ ΗΡΘΕ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΒΙΩΝΕΙ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΜΑΣ

Με μεγάλη χαρά και ικανοποίηση όλοι οι Καντυλαίοι πληροφορηθήκαμε ότι το Φεβρουάριο ήρθε να εγκαταβιώσει στο μοναστήρι μας μια καινούρια μοναχή, η Χλόη.

Αυτό είναι σημάδι ότι η πρόνοια της Παναγίας μας δεν θα αφήσει το μοναστήρι χωρίς αδελφότητα.

Ας ευχηθούμε στο εγγύς μέλλον να έρθουν και άλλες μοναχές ώστε η αδελφότητα να μεγαλώσει και να γράψει μια νέα σελίδα στην ιστορία του ένδοξου μοναστηριού μας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας και όλα τα μέλη του καλωσορίζουμε με σεβασμό και αγάπη την νέα μοναχή Χλόη και της ευχόμαστε να έχει υγεία και μακροημέρευση για να επιτελεί το θεάρεστο έργο της.

Να είναι πάντα άξια.

Πάνος Χρ. Ευσταθίου
Πρόεδρος Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η Πρόοδος»

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΜΕ ΟΙΚΗΜΑΤΑ

Λόγω συνταξιοδότησης, πωλείται σε απόσταση 5 χιλιομ. από την Αμαλιάδα και 1 χιλιομ. από τη θάλασσα, αγρόκτημα 6 στρεμμάτων, εντός του οποίου έχουν αναγερθεί 6 γκαρσονιέρες, 33 τ.μ. εκάστη, με βοηθητικούς χώρους, γραφείο και πισίνα, κατάλληλες για τουριστική εκμετάλλευση ή αγροτοτουρισμό.

Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 210 8971293 και 6940012519

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΙΑΣ

Πωλείται οικία 80 τ.μ. με κήπο στην Κανδύλα, στην τιμή των 17.000 Ευρώ. Τιμή διαπραγματεύσιμη.

Επίσης υπάρχει υπόγειο μεγάλο τσιμεντοστρωμένο.

Υπάρχει η δυνατότητα στον υπόλοιπο χώρο του σπιτιού για ανέγερση δύο δωματίων.

Πληροφορίες: στην Κανδύλα τηλέφωνο 27960/31041, ή στον ιδιοκτήτη στην Αυστραλία 0061395483229 κο Κώστα Παπαμανωλόπουλο.

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Πωλείται οικόπεδο στον Αρκαδικό Ορχομενό 896,40 τ.μ., άρτιο και οικοδομήσιμο, με καταπληκτική θέα γύροθεν.

Τηλέφωνο: 6974-581063.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Της Άννας Φωτού*

Αγαπητοί αναγνώστες των «Κανδυλιώτικων», θα σας παρουσιάσουμε μερικές σκέψεις που η ψυχολογία θεωρεί πολύ σημαντικές και βοηθητικές για την εξέλιξη και ανάπτυξη των μελών μιας οικογένειας. Θα προσπαθήσουμε να φωτίσουμε τρεις σημαντικούς άξονες, οι οποίοι θεωρούμε ότι είναι και οι λειτουργίες που καλείται η οικογένεια να επιτελέσει στη σημερινή εποχή.

Αυτοί οι τρεις σημαντικοί άξονες είναι:

(α) η λειτουργία μιας οριοθετημένης οικογένειας,

(β) πώς αυτή διευκολύνει τα στάδια ανάπτυξης του παιδιού

(γ) και πώς παράλληλα ενδυναμώνει και ικανοποιεί το γονιό από την άσκηση του ρόλου του.

Διαλέξαμε να φωτίσουμε μ' αυτόν τον τρόπο την οικογένεια διότι κατανοούμε ότι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι, που απευθύνονται στους ειδικούς, δεν σχετίζονται κυρίως με την ύπαρξη μιας βαθιάς ψυχοπαθολογίας, αλλά με τη βίωση μιας μη οριοθετημένης καθημερινότητας μέσα στην οικογένεια. Μια μεγάλη γκάμα συμπτωμάτων όπως, φοβίες, άγχος, σύγχυση κτλ. αφορούν συμπεριφορές που χτίστηκαν βήμα-βήμα, όχι απαραίτητα σε οικογένειες αποδιοργανωμένες, αλλά σε οικογένειες που η αγάπη και οι καλές προθέσεις περίσσευαν, ωστόσο έλειπαν τα ξεκάθαρα σχήματα, είτε όσον αφορά την καθημερινή πρακτική, είτε όσον αφορά τα συναισθήματα και τις σχέσεις των μελών τους.

Η λειτουργία μιας οριοθετημένης οικογένειας

Η οικογένεια είναι ένας θεσμός με την δική του κουλτούρα και τους δικούς του ειδικούς τρόπους για την αντιμετώπιση της ζωής. Αποτελείται από άτομα των οποίων η συμπεριφορά και η εμπειρία επηρεάζεται από ένα σύστημα αλληλοδιαπλεκόμενων σχέσεων, στις οποίες συμμετέχουν αλλά και αποτελούν μέρος. Παράλληλα, τα άτομα-μέλη της οικογένειας έχουν συγκεκριμένα και βαθιά ριζωμένα χαρακτηριστικά ή εσωτερικές σχέσεις.

Για τον κάθε άνθρωπο η δική του οικογένεια είναι και η δική του ιστορία.

Η λειτουργία της οικογένειας επηρεάζεται από εξωτερικά γεγονότα που μπορεί να προκαλέσουν «κρίση», όπως λέμε εμείς οι ειδικοί. Για να αποσαφηνίσουμε όμως τη λέξη «κρίση», που συχνά ακούγεται βαριά και τρομαχτική, χρειάζεται να εξηγήσουμε ότι η οικογένεια θα ζήσει αναμενόμενα γεγονότα που θα την εξελίξουν και απροσδόκητα γεγονότα που θα τη δοκιμάσουν. Τα αναμενόμενα γεγονότα που θα την εξελίξουν αφορούν τον κύκλο της ζωής της οικογένειας, όπως για παράδειγμα γάμος, γέννηση παιδιού, είσοδος του παιδιού στη σχολική ζωή, θάνατος γονέα (παππού ή γιαγιάς) της πατρικής ή μητρικής οικογένειας, γεγονότα που επιδρούν στην καθημερινότητα, όμως παράλληλα δημιουργούν και προϋποθέσεις για ωρίμαση μέσα από την ανάγκη λήψης αποφάσεων. Επίσης η οικογένεια ζει περιόδους με έντονο το αρνητικό πρόσημο, οι οποίες προκύπτουν από απρόοπτες εξελίξεις, όπως ξαφνική ασθένεια (μερικές φορές ανίατη), απώλεια εργασίας, αλλαγή των οικονομικών δεδομένων, κτλ.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις κινητοποιούνται διάφορα μηχανισμοί αντιμετώπισης, οι οποίοι είναι προσαρμοστικοί ή δυσπροσαρμοστικοί και η οικογένεια «ακουμπάει» στην προηγούμενη εμπειρία της και σε γνωστούς τρόπους αντιμετώπισης, είτε δικούς της, είτε των οικογενειών από τις οποίες προέρχεται.

Στην περίπτωση που δοκιμάσει, είτε προσαρμοστικούς, είτε νέους τρόπους, τότε αντιμετωπίζει τα γεγονότα με συνοχή και όλα τα μέλη αποκτούν εμπειρία και ωριμότητα.

Στην περίπτωση που αντιδράσει με δυσπροσαρμοστικές συμπεριφορές τότε συχνά τα μέλη της εμφανίζουν ψυχολογικά προβλήματα.

Αν η οικογένεια με άλλα λόγια έχει «τακτοποιημένο υλικό» πριν την όποια «κρίση» τότε το χρησιμοποιεί και επιλύει τη δυσκολία της, αν όμως δεν υπάρχει «τακτοποιημένο υλικό» συχνά η «κρίση» γίνεται η αρχή μιας καταστροφής. Αν η οικογένεια θα κατευθυνθεί προς τη μεριά της υγείας ή την μεριά της παθολογίας έχει να κάνει με το βαθμό της συνοχής της, τις εσωτερικές της σχέσεις και τις πραγματοποιημένες ειλικρινείς συζητήσεις μεταξύ των μελών της.

Μεγάλη επίσης σημασία έχει για την οικογένεια που περνάει μια περίοδο αλλαγών, κατά πόσο έχει δεσμούς με τον άμεσο κοινωνικό περίγυρο (συνάδελφοι εργασίας, σχολείο, σύλλογος γονέων κτλ.) ή υπάρχει ένα φιλικό και συγγενικό δίκτυο στήριξης στο οποίο μπορεί να στραφεί (συγγενείς, φίλοι γονιών, φίλοι παιδιών κτλ.). Αυτό το τελευταίο δίκτυο μπορεί να βοηθήσει στα εξής επίπεδα:

- προσφορά συναισθηματικής υποστήριξης
- πρακτική βοήθεια

Ο Ρόλος της Οικογένειας

Στο πέρασμα των αιώνων οι άνθρωποι μεγαλώνουν σε οικογένειες οι οποίες είναι η μοναδική αναλλοίωτη αξία για να αναπτυχθούν και να δημιουργήσουν. Παγκόσμια η οικογένεια καλείται να προσφέρει στα μέλη της τα παρακάτω:

- Παροχή στέγης, κατοικίας και υλικών αγαθών.
- Παροχή σωματικής και συναισθηματικής φροντίδας τόσο στους ενήλικες, όσο και στα παιδιά.
- Προώθηση και διατήρηση της συναισθηματικής υγείας και της ισορροπίας όλων των μελών της.
- Εξασφάλιση της κοινωνικοποίησης των παιδιών.
- Δημιουργία σεξουαλικών προτύπων και ρόλων, που προετοιμάζουν το δρόμο για τη σεξουαλική ωρίμαση.
- Παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη προσωπικής ταυτότητας συνδεδεμένης με την οικογενειακή ταυτότητα. Το αίσθημα ταυτότητας είναι απαραίτητο για να μπορούν τα μέλη της να αντεπεξέρχονται στις καινούριες εμπειρίες και τη δημιουργία νέων δεσμών.

Στο σημείο αυτό χρειάζεται να σταθούμε και να διερευνήσουμε την έννοια της ταυτότητας και να κατανοήσουμε πως δομείται. Η ταυτότητα του ατόμου είναι ο σφαιρικός ρόλος του στη ζωή και η αντίληψη - αίσθηση του εαυτού του. Το παιδί ξεκινά να αποκτά και να διαμορφώνει ταυτότητα από πολύ νωρίς, καθώς ταυτίζεται και στη συνέχεια διαφοροποιείται από τα σημαντικά πρόσωπα που απαρτίζουν τον περίγυρό του. Ταυτίζεται και διαφοροποιείται από τους σημαντικούς «άλλους» της ζωής του, δηλαδή γονείς, δασκάλους, ήρωες βιβλίων, ταινιών κτλ. Σε όλα τα σημαντικά στάδια ανάπτυξης, από τη γέννηση μέχρι την ενηλικίωση, το παιδί ανακαλύπτει και ενεργοποιεί, μέσω των κεντρικών προσώπων της ζωής του, τις διάφορες πτυχές του εαυτού του.

Τα στάδια ανάπτυξης ενός παιδιού είναι τα εξής:

α) γέννηση: Το παιδί αναζητάει ικανοποίηση των επιθυμιών ή αναγκών μέσα από συγκεκριμένα γνώριμα πρόσωπα, κυρίως τη μητέρα, ενώ είναι φανερή η προσκόλληση σ' αυτά και η δυσφορία του να τα αποχωριστεί. Με το κλάμα του για πρώτη φορά θεμελιώνει μια νέα διάσταση στη ζωή του, την έκφραση προσωπικής γνώμης μέσα από το συναίσθημα.

β) πρώιμη παιδική ηλικία (3 ετών και άνω): Το παιδί με την αρνητική του στάση, την έκφραση συγκεκριμένων επιθυμιών γίνεται αντιληπτό στην οικογένεια και κερδίζει χώρο και συμμετοχή στη λειτουργία της και είναι το πρώτο σοβαρό βήμα ωρίμασης.

γ) πρώιμη εφηβεία (10 ετών και άνω): μετά τη νηνεμία του Δημοτικού εμφανίζονται στο σώμα τα πρώτα «σημάδια» των ορμονικών λειτουργιών που συνδέονται με κάθε φύλο. Το παιδί μεγαλώνει και ψυχικά ανα-

(Συνέχεια στη σελ. 7)

ΠΩΛΗΣΗ ΣΠΙΤΙΟΥ

Πωλείται το ωραιότερο λιθόκτιστο σπίτι στο κέντρο της Κανδύλας, απέναντι από την εκκλησία των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, χτισμένο το 1898, συνολικής επιφανείας ισογείου και 1ου ορόφου 240 τ.μ. και με υπόγειο 80 τ.μ.

Είναι πλήρως ανακαινισμένο και διαθέτει 4 μπάνια και κεντρική θέρμανση. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μία ενιαία κατοικία ή ως δύο ανεξάρτητες μεζονέτες, ή ως ξενώνας.

Πληροφορίες στα τηλέφωνα:
210-6399801, 210-6008949, κινητό 6974-581063

ΟΙ «ΑΠΟΚΡΕΣ» ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΑ ΤΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Του Δημήτρη Λαρδίκου

Οι εβδομάδες των Απόκρεω - ονομασίες, προχριστιανικά έθιμα

Τις τρεις πρώτες εβδομάδες του Τριωδίου, τις λεγόμενες των Απόκρεω, οι παλαιοί Καντυλαίοι τις έλεγαν «Αποκρές». Την εβδομάδα πριν από την είσοδο του Τριωδίου την έλεγαν «Προφωνούσιμη», επειδή, τα χρόνια εκείνα, έβγαινε στο χωριό ο «Πρωτόγερας» ή «Τελάλης» και προφωνούσε, τελάλαγε δηλαδή, ν' ακούσει και να μάθει ο κόσμος πως η επόμενη εβδομάδα που θα μπει είναι η «Αμολυτή» και πως αρχίζει το Τριώδιο και προσεγγίζει η Μεγάλη Σαρακοστή. Οι Πατέρες της Εκκλησίας έχουν ονομάσει Προφωνήσιμο την πρώτη εβδομάδα του Τριωδίου, αυτήν που οι συγχωριανοί μας λέγανε Αμολυτή (απολυτή, ελεύθερη), γιατί δεν τηρούσαν νηστεία καμία ημέρα.

Η εβδομάδα μετά την Αμολυτή είναι η κυριολεκτικά εβδομάδα των Απόκρεω, η «Κριατινή» όπως τη λέγανε, γιατί αρχίζει η σταδιακή αποχή από το κρέας. Την Τετάρτη δηλαδή και την Παρασκευή της Κριατινής ετηρούσαν αυστηρή νηστεία και δεν έτρωγαν ούτε λάδι, «επειδή -όπως λέγανε οι γιαγιάδες μας- οι δύο αυτές ημέρες κοπήκανε από τη Μεγάλη Σαρακοστή». Έτσι, την Τρίτη της Κριατινής την έλεγαν πρώτη αποκριά, την Πέμπτη, τη λεγόμενη Τσικνοπέμπτη, την έλεγαν δεύτερη αποκριά αλλά και «Κουτσουνοπέφτη», ίσως επειδή βρίσκεται μεταξύ των δύο νηστήσιμων ημερών και προβάλλει ανάμεσά τους ως «κουτσούνα», δηλαδή γερή, δυνατή, αφού έχει κρεοφαγία, και την Κυριακή την έλεγαν μεγάλη αποκριά.

Τέλος, η εβδομάδα μετά την Κριατινή είναι η Τυρινή ή «Τυρινοβδομάδα», κατά την οποία δεν γινότανε κατάλυση κρέατος παρά μόνο γαλακτερών, αβγών, ψαρικών. Έτσι, σταδιακά, μετά την ελεύθερη κρεοφαγία της Αμολυτής και την περιορισμένη της Κριατινής, πέρναγαν στα γαλακτερά και τα ψαρικά της Τυρινής για να μπουν από την Καθαροδευτέρα στην αυστηρή νηστεία της Μεγάλης Σαρακοστής.

Όλα αυτά κανονίστηκαν κατά τον 4ο αιώνα, με την επικράτηση και εδραίωση του Χριστιανισμού, από τους Πατέρες της Εκκλησίας.

Οι αποκρές όμως, πέρα από το θρησκευτικό τους χαρακτήρα, είναι συνδεδεμένες και με το ξεφάντωμα του κόσμου που εκδηλώνεται όχι μόνο με το χορό και τα τραγούδια αλλά και με τα πειράγματα, το σκωπτικό λόγο, τις χονδροειδείς χειρονομίες, τις άσεμνες κινήσεις, την αισχρολογία, τις μεταμφιέσεις, ατομικές και ομαδικές, τις παραστάσεις γάμων κ.ά.

Τα έθιμα αυτά έχουν τις ρίζες τους στα αρχαία χρόνια και το περιεχόμενό τους ήταν τότε θρησκευτικό και μαγικό και ο χαρακτήρας τους ευετηριακός (για καλό έτος, καλή σοδειά). Η επιβίωσή τους παραπέμπει στις Διονυσιακές γιορτές και στις τριήμερες γιορτές των Ανθεστηρίων στην αρχαία Αθήνα. Οι Αθηναίοι, την πρώτη ημέρα της γιορτής αυτής, γιόρταζαν θορυβωδώς τα «Πιθοίγια» (πίθων άνοιγμα - ανοίγανε δηλαδή τα πιθάρια και δοκιμάζανε τα νέα κρασιά) και τη δεύτερη τους «Χόες», προς τιμή του Διονύσου, με οινοποσίες, μεταμφιέσεις και παράσταση γάμου του Βάκχου.

Η τρίτη ημέρα των Ανθεστηρίων, οι «Χύτροι», ήταν αφιερωμένη στους νεκρούς. Βράζανε σε χύτρες σπόρους παντός είδους και τους προσφέρανε στις χθόνιες θεότητες για τιμή των νεκρών (βλ. Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη, Ελληνική Λαογραφία Πανεπιστημιακαί παραδόσεις, τεύχος Β', εν Αθήναις 1970, σελ. 233).

Οι γιορτές αυτές γινόσανε στο τέλος του χειμώνα και στην αρχή της άνοιξης, την ίδια δηλαδή χρονική περίοδο που καθιερώθηκε από τους Χριστιανούς ο εορτασμός των Απόκρεω και των ψυχοσάββατων.

Έτσι, τα έθιμα αυτά, που τηρούνταν κατά παράδοση και στα χρόνια της παλιάς ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, εξακολούθησαν να τελούνται και μετά την εδραίωση του Χριστιανισμού -αν και αντίθετα προς το πνεύμα του- και έφτασαν ως εμάς, συγκεντρωμένα στις εβδομάδες των Απόκρεω μέχρι και την Καθαρή Δευτέρα που αρχίζει η περίοδος της νηστείας.

Και μετά από αυτά τα προκαταρκτικά, ας έρθουμε να ιδούμε, κατά ενότητες, τα παλαιά αποκριάτικα έθιμα του χωριού μας, όσα είχα καταγράψει το 1969 από τους τότε ηλικιωμένους συγχωριανούς μας και όσα άκουσα αργότερα.

Τα Ψυχοσάββατα

Μαζί με τις αποκρές, έρχονται και τα τρία ψυχοσάββατα. Πρώτο είναι το λεγόμενο Κριατινό, δεύτερο το Τυρινό και τρίτο του Αγιο-Θοδώρου την Καθαρή εβδομάδα. Και για τα τρία οι νοικοκυρές βράζανε «σπερνά» (κόλλυβα) την Παρασκευή, όπως και σήμερα. Στο σιτάρι που έβραζαν, έριχναν μέσα σπυριά φασολιών και ρεβιθιών και όταν τα ετοίμαζαν έριχναν σταφίδα, ρόδι, μύγδαλα, καρύδια και «μακεδονήσι» (μαϊντανό) και γινότανε έτσι μια «πανσπερμία» για τιμή και μνήμη των νεκρών.

Το βράδυ της Παρασκευής, τα πήγαιναν στις δυο εκκλησίες «για να τα διαβάσει ο παπάς» και μετά άφηναν όλες από λίγα σ' ένα πανέρι «για να ξαναδιαβάσει ο παπάς» την επομένη και τα υπόλοιπα τα μοίραζαν σ' όποιον συναντούσαν στο δρόμο «να συχωρέσει τους πεθαμένους». Στα χρόνια της ένδειας, μόλις σχόλαγαν από το απογευματινό μάθημα τα πολλά παιδιά που είχε τότε το σχολείο, τρέχανε στις εκκλησίες να πάρουν σπερνά για να κορέσουν την πείνα τους. Το βράδυ της Παρασκευής, μαζί με τα σπερνά, πήγαιναν και τη λειτουργιά (πρόσφορο, κεριά, λιβάνι, κρασί, το ψυχοχάρτι με τα ονόματα των πεθαμένων και το φιλοδώρημα του παπά) για να γίνει η λειτουργία για τους πεθαμένους την άλλη ημέρα και να μνημονεύσει ο παπάς όλα τα ονόματά τους.

Οι γιαγιάδες μας λέγανε πως οι προσφορές που πάνε τα ψυχοσάββατα στην εκκλησία για τη λειτουργία, είναι σαν να τις στέλνουν στους πεθαμένους τους, γιατί κι αυτοί, στις 12 η ώρα το μεσημέρι, στρώνουν τραπέζι και είναι σαν να τρώνε όλοι μαζί από αυτές τις προσφορές. Οι πεθαμένοι που οι δικοί τους δεν έχουν δώσει λειτουργιά κάθονται σε μια άκρη νηστικοί και χολιασμένοι.

Ακόμη έλεγαν πως τα ψυχοσάββατα δεν πλένουν, για να μη γεμίζουν σαπουνάδες το τραπέζι των πεθαμένων, δεν μπαλώνουνε για να μην τρυπάνε τα μάτια των πεθαμένων, δεν χτενίζονται, για να μην πέφτουν τ' αποχτενίδια στο τραπέζι των πεθαμένων, δεν σαρώνουν, για να μη γεμίζουν το τραπέζι των πεθαμένων με φουσκιά και σκουπίδια.

Για τα ψυχοσάββατα οι γυναίκες, εκείνα τα χρόνια, φτιάχνανε μόνες τους και το λεγόμενο ψυχοκέρι, με λεπτές, ελαφρά κερωμένες, κλωστές που συμβόλιζαν τις ψυχές και το τύλιγαν σαν κουβάρι.

Τις παραμονές των ψυχοσάββατων, το βράδυ, γινότανε μ' αυτό μια τελετουργία στα σπίτια. Έπαιρναν το ψυχοκέρι στα χέρια τους, ένας μετά τον άλλο, όλα τα μέλη της οικογένειας, και ξεχώριζαν ελαφρά μία μία τις κλωστές λέγοντας με κάθε κλωστή που ξεχώριζαν και το όνομα ενός από τους πεθαμένους της οικογένειας, τρεις φορές, με τη φράση «Δ(θ)ιός συχωρεσ'». Π.χ. Δ(θ)ιος συχωρεσ' τον παππούλη μου« κ.ο.κ.

Όταν τελείωναν όλοι, η νοικοκυρά τοποθετούσε ένα ταψάκι δίπλα στον ανοιγμένο καταρράχτη του σπιτιού (ο οποίος με σκάλα οδηγούσε στο κατώι, στη γη) και έβαζε μέσα το λιβανιστήρι με λιβάνι, ένα ποτήρι νερό και το ψυχοκέρι αναμμένο. Το άφηνε εκεί ώσπου να κοιμηθούνε, γιατί, όπως έλεγαν, «θα 'ρθούνε οι ψυχές από τη γη, από τον κάτου κόσμο, να βλέπουνε, για να πιούνε νερό».

Το Σάββατο οι γυναίκες πήγαιναν στο νεκροταφείο με λάδι, λιβάνι και το ψυχοκέρι. Άναβαν τα καντήλια και το ψυχοκέρι στα μνήματα των πεθαμένων τους και λιβάνιζαν. Το ψυχοκέρι το κράταγαν αναμμένο στο χέρι τους και στις επιμνημόσυνες δεήσεις που γινόσανε την Παρασκευή το βράδυ και το Σάββατο το πρωί.

Επιστρέφοντας από το νεκροταφείο, πήγαιναν ομαδικά σε σπίτια συγγενών, γειτόνων, κουμπάρων, φίλων «για να συχωρέσουνε». «Για συχώριο» πήγαιναν στα σπίτια και οι άντρες, παρέες παρέες, και τραγουδώντας.

Μπαίνοντας, χαιρέταγαν πρώτα τους γέρους και τις γερόντισσες του σπιτιού, τους φιλούσαν το χέρι και τους ευχόσανε «καλή ψυχή». Χαιρέταγαν και τους άλλους του σπιτιού με την ευχή «Δ(θ)ιός συχωρέσ' τις ψυχές» και «καλή σαρακοστή» κι αμέσως η νοικοκυρά έβαζε τη σχάρα με μπριτζόλες ή λουκάνικα από το σφαγμένο γουρούνι στη θράκα του τζακιού ή το τηγάνι στη φωτιά για να τηγανιστεί ο μπακαλιάρος, ερχότανε και το κρασί από το νοικοκύρη και άρχιζε το φαγοπότι. Οι γυναίκες είχαν τη δική τους συντροφιά, λέγανε τα δικά τους και οι άντρες, με την κρασοκατάνυξη, ερχόσανε στο κέφι και την ευθυμία, αστειολογούσανε και τραγουδάγανε, λέγοντας και κανα ελαφρά τολμηρό αποκριάτικο -γιατί άκουγαν και μικρά παιδιά - κι έτσι γέλαγαν και διασκέδαζαν όλοι.

Οι επισκέψεις στα σπίτια για συχώριο συνεχιζότανε όλη την ημέρα του Κριατινού και Τυρινού Σαββάτου, αλλά και τις άλλες ημέρες της Κριατινής και Τυρινής.

Το σφάξιμο των γουρουνιών

Στο διάστημα της Αμολυτής κυρίως, αλλά και της Κριατινής, σφάζανε και τα γουρούνια. Η σφαγή των γουρουνιών αναμενότανε εκείνα τα δύσκολα χρόνια, από κάθε σπιτικό, με χαρά, γιατί εκτός του ότι θα χόρταινε κρέας για κάποιες ημέρες όλη η οικογένεια, το σφαγμένο γουρούνι -το μανάρι όπως το λέγανε- ήταν και ένα είδος ετησίου εισοδήματος, αφού τους έδινε το κρέας, με το οποίο φτιάχνανε τις τσιγγαρίδες και τα «λοκάνικα», και το λίπος, που τα βάζανε στις λαγιούνες για να αρταίνεται όλον σχεδόν το χρόνο η οικογένεια, κι ακόμα το πολύτιμο τομάρι που το αλατίζανε, το κόβανε σε «φασκιές» και φτιάχνανε τα τσαρούχια τους, που τα λέγανε γουρνοτσάρουχα.

Αν και δεν υπήρχαν τότε ψυγεία, όλα τα σπίτια κατάφερναν να έχουν κρέας στο διάστημα αυτό των δύο εβδομάδων, με το «δανεικολόγημα». Οι συγγενείς, δηλαδή, κανόνιζαν μεταξύ τους τη μέρα που θα έσφαζε ο καθένας το γουρούνι του κι εκείνος που έσφαζε έστελνε κρέας και στους άλλους και αργότερα, όταν εκείνοι έσφαζαν, του το επέστρεφαν.

Όλες αυτές τις ημέρες, λοιπόν, σε πολλά σπίτια «γουρουνίζανε», σφάζανε δηλαδή τα γουρούνια, κι ακούγονταν σ' όλο το χωριό τα απεγνωσμένα «γκουίσματά» τους την ώρα της σφαγής και μοσκομύριζε ο αέρας από τον «καρύτζαφλο» ή το κρέας που ψηνότανε στα κάρβουνα. Έτσι, ένιωθε κανείς «πως έχουμε αποκρές».

Οι συγγενείς, οι φίλοι, οι γείτονες, οι κουμπάροι που είχαν βοηθήσει να σφαγεί και να ετοιμαστεί το γουρούνι, το ρίχνανε μετά στο πλούσιο φαγοπότι, στο τραγούδι και στη διασκέδαση, «γιατί έτσι το καλούσαν οι μέρες».

Τα αποκριάτικα τραπέζια

Πριν από τον πόλεμο και λίγο μετά, συνηθιζότανε στο χωριό μας τα Σάββατα και τις Κυριακές της Κριατινής και της Τυρινής εβδομάδας να αποκρεύουν μαζί δύο, τρεις ή και περισσότερες οικογένειες που τις συνέδεε συγγένεια ή φιλία. Ύστερα από συνεννόηση, το Σάββατο το μεσημέρι θα μαζεύονταν και θα τρώγανε στου ενός το σπίτι, το βράδυ στου άλλου. Το ίδιο γινότανε και την Κυριακή, μεσημέρι και βράδυ. Οι οικογένειες πήγαιναν στο σπίτι που θα συντρώγανε με τα φαγητά τους μαγειρεμένα.

Μια τελετουργία κι ένα συμβολικό χαρακτήρα είχε το τραπέζι που γινότανε το βράδυ της Τυρινής Κυριακής, στο οποίο βέβαια, όπως προαναφέραμε, δεν υπήρχε κρέας. Από νωρίς πήγαιναν τα παιδιά στις πηγές της Κουρπάς, του Συντζιού, του Κεφαλόβρυσου για να φέρουν καρδάματα -υδροχαρή φυτά που φυτρώνουν και βλαστάνουν μέσα στο καθαρό νερό των πηγών. Το κάρδαμο -το προσφάγιον και των αρχαίων- το συνέδεαν με το ρήμα καρδαμώνω (δυναμώνω) και πίστευαν πως θα τους κρατάει δυνατούς, γερούς, καρδαμωμένους σ' όλο το διάστημα της νηστείας της Μεγάλης Σαρακοστής. Γι' αυτό και ήταν απαραίτητο να υπάρχει επάνω στο τελευταίο αποκριάτικο τραπέζι, μαζί και με το σέλινο.

Το τραπέζι της Τυρινής Κυριακής, όλη την ημέρα ως αργά τη νύχτα, δεν το μαζεύανε. Ήταν στρωμένο και είχε επάνω φαγητά, ώστε όποτε πεινάει κανείς να πηγαίνει να τρώει και να υπάρχει φαγητό για τυχόν επισκέπτες ή φτωχούς.

Το βράδυ, αφού μαζευόσανε οι οικογένειες που θα συντρώγανε για να αποκρέψουνε κι αφού έβαζαν τα φαγητά στο τραπέζι (μπακαλιάρο, λαζάνια ή μακαρόνια στριφτά τσιβουρισμένα με πρόβειο βούτυρο και μπόλικη μυτζήθρα, τυρί, γιαούρτι, ψωμί, κρασί, το σέλινο και τα καρδάματα) καθόσανε όλοι. Τότε ο νοικοκύρης ή ο γεροντότερος έλεγε: «Ο σέλινος κι ο κάρδαμος καθίσαν στο τραπέζι·ώρα καλή σου σέλινε, καλώς τον κάρδαμο» και αμέσως έδινε την εντολή να σηκώσουν όλοι το τραπέζι με το μικρό δάχτυλο του χεριού τους. Αφού το σήκωναν λίγα εκατοστά ρώταγε: «Φάγατε;» «Φάγαμε», απαντούσαν οι άλλοι εν χορώ. «Ήπιατε;» «Ήπιαμε». «-Χορτάσατε;» «Χορτάσαμε». «Ευφρανθήκατε;» «Ευφρανθήκαμε». Άφηναν κάτω το τραπέζι, έκαναν το σταυρό τους, εύχονταν «καλή σαρακοστή ή καλές απονήστειες, χρόνια πολλά, Δ(θ)ιός συχωρέσ' τις ψυχές και καλή μας όρεξη» και άρχιζαν να τρώνε.

Προς το τέλος του φαγητού «ίδρωναν και τ' αβγά». Βάζανε δηλαδή σε σειρά ένα αβγό για το σπίτι και ένα για τον καθένα στη ζεστή στάχτη του τζακιού, κοντά στη θράκα, για να ψηθεί, ονοματίζοντας και ποιανού ήτανε. Κι ενώ τ' αβγά ψήνονταν, σχηματίζονταν σταγονίδια στο κέλυφός τους σαν να ίδρωναν. Αν κάποιου τ' αβγό δεν ίδρωνε, εθεωρείτο κακός οιωνός γιατί υπήρχε η αντίληψη πως θα πεθάνει ή θα αρρωστήσει. Υπήρχε όμως και άλλη ερμηνεία που έλεγε πως αυτό σήμαινε ότι είναι τεμπέλης.

Αν, άλλου, έσκαγε τ' αβγό από τη φωτιά, του έλεγαν πως «εσκάσανε οι οχτροί του» (Έμμεση λαϊκή μαντική - «αβγομαντεία»).

Τα ιδρωμένα αβγά τα έτρωγαν τελευταία. Κι αυτό γιατί ίσως συσχέτιζαν το αβγό με τη ζωή και τη δύναμη που κρύβει μέσα του, (αφού απ' αυτό βγαίνει το πουλί) και πίστευαν πως, τρώγοντάς το, θα τους έδινε τη δύναμή του αυτή, για να αντέξουν τη νηστεία της Σαρακοστής, ως τη Λαμπρή, που πάλι θα έτρωγαν τα αβγά κόκκινα.

Η διασκέδαση στα σπίτια

Στα βραδινά αποκριάτικα τραπέζια, οι οικογένειες που συντρώγανε, μετά το φαγητό, διασκεδάζανε με τραγούδια, με χορό, με αστείες διηγήσεις, με παθήματα γνωστών και συγχωριανών και με διάφορα παιγνίδια.

Μεταξύ των τραγουδιών που λέγανε ήτανε τα γνωστά παντού «Πώς το τρίβουν το πιπέρι», «Τι να κάνω ο έρημος με την παλιογυναίκα», «Έχασε το μαντήλι της μια βλάχα, μια βλάχα», «Είπαμε το ένα ας πούμε και το δύο», «Πέρασα από του Μποντιά και σκαλίζανε κουκιά» και άλλα, τα οποία δεν ήσαν πολύ «τολμηρά» γιατί υπήρχαν και τα κορίτσια και τα μικρά παιδιά που ακούγανε.

Τα παιγνίδια που παίζανε ήταν «το φίλημα», «το αλεύρωμα», «η πάσα κίσσα πέρδικα η πάσα κουκουβάγια», «το μαχαίρι» κ.α.

Για «το φίλημα», όπως καθόσανε, όριζαν από ποιον θ' αρχίσει το παιγνίδι, π.χ. από το Γιώργη, και με παλαμάκια έλεγαν τους στίχους:

Κάτου στις δάφνες
και στις δαφνούλες
φίλιε (φίλησε), Γιώργη, φίλιε
φίλιε, Γιώργη, το γειτονά σου
τον (π.χ.) Παναγιώτη
που 'ναι κοντά σου.

Τον φιλούσε και συνέχιζαν από τον Παναγιώτη στον επόμενο κ.ο.κ. Έτσι φιλούσαν όποιον ή όποια ήταν δίπλα τους, νέο ή γέρο, γριά ή κορίτσι, και γελάγανε.

Για «το αλεύρωμα», εσώρωναν αλεύρι σε μια σουπιέρα και στην κορυφή του σωρού έβαζαν ένα δαχτυλίδι. Μετά έπαιρναν ένα μαχαίρι και εκ περιτροπής χαράκωναν το αλεύρι από το δαχτυλίδι ως το χείλος της σουπιέρας. Οποιανού έπεφτε το δαχτυλίδι μέσα στη χαρακιά, του ανακάτευαν το αλεύρι με το δαχτυλίδι μέσα και τον έβαζαν να ψάχνει με τη μύτη να το βρει και να το πιάσει με το στόμα του να το βγάλει. Αλευρωνότανε, και γελάγανε.

→

krinis™
ΚΟΥΖΙΝΑ • ΝΤΟΥΛΑΠΑ • ΠΟΡΤΑ
Η **Εταιρία krinis συνεχίζει την ανοδική της πορεία στο χώρο του ξύλου,** στηρίζοντας **ολοκληρωμένες λύσεις** στην **κουζίνα, ντουλάπα, εσωτερική πόρτα και πόρτα ασφαλείας.**
Στην έκθεσή μας θα βρείτε μια **ευρεία γκάμα από σχέδια, χρώματα και υλικά .**
Κουζίνες με πόρτες ημιμασίφ. PVC, βακελίτη (ίσιο, ανάγλυφο, γυαλιστερό), μελαμίνη
Ντουλάπες συρόμενες (ξύλο, καθρέπτη, τζάμι), και ανοιγόμενες
Πόρτες εσωτερικές με φυσικό καπλαμά, laminate, MDF.
Πόρτες ασφαλείας με επενδύσεις χειροποίητες, παντογράφου, laminate καθώς και αλουμινίου με σχέδια παραδοσιακά, inox, πρεσσαριστά.
ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 93, ΑΘΗΝΑ.
ΤΗΛ.: 210 34.23.145, ΤΗΛ/FAX: 210 34.11.709
e-mail: info@krinisdoors.gr • www.krinisdoors.gr

Η «πάσα κίσσα πέρδικα» και «το μαχαίρι» παιζότανε από δυο παίκτες. Ο ένας έμενε στο δωμάτιο με τους πολλούς και ο δεύτερος έβγαινε έξω. Μεταξύ τους είχαν ορίσει συνθηματικά (λέξη ή κίνηση) και ερχόμενος ο δεύτερος μέσα εύρισκε από την ορισμένη λέξη του συμπαίκτη του το αντικείμενο που είχαν ορίσει για να βρει, λέγοντας ότι του το είπε η πάσα κίσσα πέρδικα η πάσα κουκουβάγια που την παρακαλούσε να κατεβεί από το τζάκι και να του το ειπεί, όπως έβρισκε και από την κίνηση του συμπαίκτη του σε ποιο σημείο είχαν πιάσει το μπηγμένο στο τραπέζι μαχαίρι. Και οι άλλοι απορούσαν.

Οι αποκριάτικες ονειρομαντείες

Στις αποκρές, οι ανύπαντρες κοπέλες ασκούσαν τη λεγόμενο έμμεση ή τεχνητή μαντική της ονειρομαντείας και της κολλυβομαντείας, για να ιδούνε στον ύπνο τους ποιόν θα παντρευτούνε.

Έτσι, το βράδυ της Τυρινής Κυριακής, ενώ έτρωγαν οι άλλοι, προσπαθούσαν να κρύψουν στον κόρφο τους ένα λαζάνι, χωρίς να τις ιδεί κανένας και τη νύχτα που θα κοιμόσανε όποιον ονειρευόσανε, αυτόν θα παίρναγε για άντρα. Άλλοι έλεγαν πως όποιο όνομα ακούσουν το πρωί, έτσι θα λένε τον άντρα που θα πάρουν.

Την καθαρο-Δευτέρα τα κορίτσια ζύμωναν έψηναν και έτρωγαν το αρμυροκούλουρο που είχε μπόλικο αλάτι, χωρίς να φάνε τίποτα άλλο όλη την ημέρα, ούτε να πιούνε νερό. Τη νύχτα όποιον ονειρευόντουσαν στον ύπνο τους ότι τους πήγε νερό να πιούνε, αυτόν θα παντρευόσανε.

Από τη μαντεία αυτή έχει μείνει και η φράση για τον πολύ διψασμένο: «διψάς σάματι να 'χεις φάει τ' αρμυροκούλουρο».

Τα παλαιότερα χρόνια υπήρχε η συνήθεια στο χωριό μας να βράζουν και να μοιράζουν σπερνά στα σπίτια όχι μόνο στα μνημόσυνα αλλά και στα γιατροφόρια. Έτσι, το Σάββατο της Καθαροβδομάδας που είναι του Αγιο-Θοδώρου, τα κορίτσια έπαιρναν σπερνά από τρεις παντρεμένους Θόδωρους, όχι όμως χήρους ή παντρεμένους για δεύτερη φορά, και τα έβαζαν στο προσκέφαλό τους. Κι όποιον ονειρευόσανε, αυτόν θα παντρευόσανε.

Τα ξεφαντώματα

Από την Τσικνοπέμπτη και τα Σαββατοκύριακα της Κριατινής και της Τυρινής εβδομάδας έκαναν την εμφάνισή τους οι μασκαράδες, μόνοι ή σε ομάδες από τις διάφορες γειτονιές. Οι προσωπίδες - μουτσούνες ή μουσούδες τις λέγανε - ήσανε προχειροφτιαγμένες και άτεχνες από τους ίδιους με ό,τι είδους στρατσόχατο βρίσκανε, με δυο τρύπες για τα μάτια και μία για το στόμα, βαμμένες γύρω από τα μάτια και πάνω από το στόμα με κάρβουνο ή μουτζούρα από το τηγάνι. Τα ρούχα τους παλιά, κουρελιάρικα. Οι άντρες φορούσαν συνήθως γυναικεία και οι γυναίκες αντρικά, με μαντίλια και καπέλα περίεργα στο κεφάλι και με ραβδιά στο χέρι για τα σκυλιά, βγαίνανε στους δρόμους, μπαίνανε στα σπίτια και στα μαγαζιά, πειράζανε τους ανθρώπους, τραγουδάγανε, χορεύανε, έκαναν διάφορα σκέρτσα με μιμητικές και άσεμνες κινήσεις και δεν επέτρεπαν να τους σηκώσουν τη μουτσούνα για να μην αναγνωριστούν.

Κάποιες ομάδες μεταμφίεζαν δυο ανθρώπους σε «γκαμήλα», με τον καμηλιέρη να την οδηγεί, ή ένα σε αρκούδα, με τον αρκουδιάρη να χορεύει με το νταούλι του την αρκούδα και ν' ακολουθούν οι άλλοι μασκαρεμένοι και από κοντά τα μικρόπαιδα να κοιτάζουν με απορία την καμήλα ή την αρκούδα, αν μάλιστα η μεταμφίεση ήταν

Ιωάννης Ευστρ. Κούσουλας

επιτυχημένη και πειστική.

Νωρίς το απόγευμα της Τσικνοπέμπτης, όλο το χωριό μαζευότανε στ' Απάνου αλώνια - εκεί που είναι σήμερα η πλατεία - να ιδεί το χορό που άνοιγαν οι πιο μερακλήδες του χωριού, γέροι και νέοι, με τα νταούλια ή τα κλαρίνα, φουστανελοφορεμένοι οι άντρες και οι γυναίκες με τα αλατζένια φουστάνια και τους φραμπαλάδες. Χόρευαν όσο κρατούσε η ημέρα και μετά ο κόσμος έφευγε για τα σπίτια του. Ο χορός στ' Απάνου αλώνια γινότανε και τις Κυριακές της Κριατινής και Τυρινής εβδομάδας.

Αξίζει να αναφέρουμε και κάποια από τα τραγούδια που λέγανε οι παλαιοί και φτάσανε ως εμάς από διηγήσεις.

Ο Δημήτρης Κούτουλας, ο λεγόμενος γερο-Τσιπλιάκος, πατέρας του Λευτέρη (Σέντζα) και του Φώτη Κούτουλα, ωραίος τύπος του χωριού στην εποχή του (πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα), άνοιγε το χορό τις αποκρές στ' Απάνου αλώνια με το ακόλουθο τραγούδι της παπαδιάς:

- Παπά τα συχαρίκια μου από την παπαδιά σου.
- Και πού την είδες, πούστικο, εσύ την παπαδιά μου;
- Εψές την είδα στο χορό κι όλο μπροστά χορεύει·
κι από τους πήδους τους πολλούς κι από τη λεβεντιά της
εκόπη η βρακοζώνα της κι εφάνη το έρημό της.
Κι άλλοι το λένε λάγιο αρνί, κι άλλοι λαγός κοιμάται.
Κείνο δεν είναι λάγιο αρνί μήδε λαγός κοιμάται
παρά είναι η θήκη του παπά που βάνει τ' άρματά του.

Υπάρχει και η πλέον αθυρόστομη παραλλαγή των τελευταίων στίχων που αποδίδεται στον αείμνηστο γερο-Τσιπλιάκο:

Κι άλλοι το λένε λάγιο αρνί κι άλλοι το λέν κουνάβι.
Μ' αυτό δεν είναι λάγιο αρνί, μ' αυτό δεν είν' κουνάβι,
της παπαδιάς ο μούν..ρος τηράει να μας φάει.

Τα επόμενα δύο τραγούδια αναφέρονται στο «συχώριο» και

Νικόλαος Πετιμεζάς (ο παπα-Λαυρέντιος)

στις ψυχές των πεθαμένων.

Από το γιο του γερο-Τσιπλιάκου, το Φώτη, το 1969 είχα καταγράψει το ακόλουθο βαρύ τραγούδι, που τραγουδιότανε συνήθως τα βράδια στ' αποκριάτικα τραπέζια:

Σαράντα κλέφτες ήμαστε, σαράντα δυό νομάτοι
κι ούλοι του Γιάννου λέγανε κι ούλοι του Γιάννου λένε.
Άιντε, Γιάννο, να φύγουμε στον τόπο μας να πάμε
να μας περάσεις το Ροφιά*, το φοβερό ποτάμι.
Κι ο Γιάννος χάμου κάθεται τον ταμπουρά του παίζει.
Με το 'να χέρι τον βαρά και με τα χείλη λέει:
Δεν είν' καιρός τώρα, παιδιά, στον τόπο μας να πάμε
γιατί 'ν' χειμώνας κι αποκρές κι ο κόσμος συχωρίεται.

(*Ροφιά, λέγανε τον ποταμό Αλφειό της Πελοποννήσου).

Ο Χρήστος Δημ. Γιαννακόπουλος, ο λεγόμενος, για την ανοιχτή του καρδιά και τις πικάντικες διηγήσεις του, Περίχαρος, ήταν και καλός τραγουδιστής και έλεγε τις αποκρές το ακόλουθο βαρύ τραγούδι, που το συναντάμε με μικροπαραλλαγές και ως μοιρολόι:

Εμείς τρώμε και πίνουμε και λιανοτραγουδάμε·
δεν κάνουμε κι ένα καλό, καλό για την ψυχή μας,
να πάμε να φυλάξουμε στο τρίχινο γεφύρι,
που σέρνει ο Χάρος τις ψυχές με τ' άλογο καβάλα;
Σέρνει τους νιους απ' τα μαλλιά τους γέρους απ' τα γένια
κι εκείνα τα μικρόπαιδα πίσω από τ' άλογό του.
Εμείς καλά τα πίνουμε.

Από το Νικόλαο Πανάγου Πετιμεζά, που τον προσονόμασαν παπα-Λαυρέντιο για το ότι στο Χαλκί Κορινθίας, που δούλευε προπολεμικά με άλλους Καντυλαίους, ντύθηκε παπάς και «διάβασε τα κρασιά» και για το ότι με ευτράπελα στιχουργήματα σατίριζε τους παπάδες και τις παπαδιές, είχα καταγράψει το 1969 τα ακόλουθα τραγούδια και στιχουργήματά του:

Τίποτα δε με μάρανε το σύρε και το έλα
της βρύσης ο ανήφορος του κερατά η κοπέλα.
- Δεν το ήξερα, ρε πούστικο, πως το 'λεγες για μένα
ν' αφήσω τη βαρέλα μου να σε λιθοβολήσω.
- Θέλεις με μήλο βάρε με, θέλεις με πορτοκάλι,
θέλεις με την πλεξίδα σου σπάσε μου το κεφάλι.

Και για τον αείμνηστο παπα-Λαυρέντιο ο τελευταίος στίχος γινότανε:

Θέλεις με τ' άσπρο σου βυζί, σπάσε μου το κεφάλι.

Το άλλο τραγούδι είναι με παπαδιές, με καλογριές και με το 'γούμενο, που το συναντάμε, παραλλαγμένο, και σε άλλες περιοχές.

Δημήτριος Κούτουλας (ο νερο-Τσιπλιάκος)

Πέντε δέκα παπαδιές
κι άλλες τόσες καλογριές
πάνε να θερίσουνε
και να βοτανίσουνε.

'Κει που εθερίζανε
και που βοτανίζανε,
δίψασ' η 'γουμένισσα
κι η καπεταναίισσα.

Πάει στη βρύση για νερό
βρίσκει το νερό θελό.
- Βρύση ποιος σ' εθέλωσε
και δε σε ξαστέρωσε;

- Γούμενος επέρασε
και δε με ξαστέρωσε.
Γειά χαρά σας γουμενίτσες,
γουμενοκαλογερίτσες.

Από τα αποκριάτικα στιχουργήματά του παραθέτουμε τα ακόλουθα δύο:

Ευλογημένα μου παιδιά,
σαν τ' αμουνούχιστα τραγιά,
τώρα είν' μεγάλες αποκρές
και στέκουν οι «ξερές» ορθές
κι όταν έρθει η απονήστεια
φτιάχνουν τα μ..νιά χωρίστρα.

Το άλλο αναφέρεται στην πλεονέχτρα παπαδοπούλα:

Μες στη μέση την αυλή
«πετάχτηκε» μια «ερμαδιακή».
Τρεις γυναίκες που σαρώναν την αυλή
βρήκανε την «ερμαδιακή».
Τράβα η μία, τράβα η άλλη,
της το κόψαν το κεφάλι.

Η κυρα-Δημήτραινα
έπεσε τ' απίστομα·
η κυρα-Θανάσαινα
έπεσε τ' ανάσκελα.

Να και η παπαδοπούλα
μόνη της την ήθελε ούλια.

Ε, κυρά παπαδοπούλα,
εσύ που τη θέλεις ούλια,
αυτή δεν είναι προσφορά
για να την κάνεις μια μπουκιά.
Το πράμα είν' οπωρικό
κι ούλες θέλουμε μερτικό.

Παραθέτουμε κι ένα ακόμα για «το διάβασμα των κρασιών», που το έλεγε ψαλτά:

Ένας παπάς καθότανε
απάνου στα βαγένια
και το σταυρό του έκανε
να μη χαλάν τ' αμπέλια.
Τον υμνούμενον, τον ευλογούμενον
και τον αμπελοξεπατωσούμενον.

Τ' αμπέλια εχαλάσανε,
και τι κρασί θα πιούμε;
Κι όσοι μπεκρήδες τ' άκουσαν
πέσαν να τρελαθούνε.

Τον υμνούμενον, τον ευλογούμενον,
και τον αμπελοξεπατωσούμενον.

Τ' άκουσε κι η παπαδιά
που το τράβαγε καλά.
Τι 'ναι αυτά ρε σκατογένη,
ήτανε αυτό να γένει
που 'φριξε η οικουμένη;

Δε τα διάβασες καλά
και χαλάσαν τα κρασιά.

Τον υμνούμενον, τον ευλογούμενον
και τον αμπελοξεπατωσούμενον.

Η Καθαρή Δευτέρα

Την Καθαρή Δευτέρα οι νοικοκυρές ζύμωναν πρωί πρωί τη μπογάτσια, την έψηναν, έβγαζαν από τους κήπους και καθάριζαν σκόρδα και κρεμμυδάκια, ετοίμαζαν με αυτά και με ελιές, τουρσιά, χαλβά και φασολάδα αλάδωτη το νηστήσιμο τραπέζι και καθάριζαν καλά τα «κάθοικα» - ταψιά τεντζιερέδες κουταλοπίρουνα μπρίκια κ.λπ. - τρίβοντάς τα με «θελόσαχτο», για να μη μείνει επάνω τους ίχνος αρτυμής ώστε να είναι καθαρά για τη Μεγάλη Σαρακοστή.

Τα αποκριάτικα ξεφαντώματα έκλειναν την Καθαρή Δευτέρα με τα «κούλουμπρα», όπως έλεγαν τα κούλουμα οι Καντυλαίοι. Η χαρακτηριστική φράση για το ξεφάντωμα αυτό ήταν: «την καθαρο-Δευτέρα θα χαλάσουμε τα κούλουμπρα».

Όλοι οι μερακλήδες και οι τραγουδιστές, με τα νταούλια και τις καραμούτζες μπροστά και με το τραγούδι γύριζαν στο χωριό και πήγαιναν στα σπίτια και των συμμετεχόντων στα κούλουμπρα και στα σπίτια άλλων. Μπαίνοντας ευχόσανε καλή σαρακοστή, καλές απονήστειες, τους φιλεύανε νηστήσιμα, τους κέρναγαν κρασί και άρχιζαν το τραγούδι και το χορό.

Τα τραγούδια και την ημέρα αυτή ήσαν «πιπεράτα», σαν κι αυτό που μου είπε ο φίλος Δημήτρης Χρυσάνθου Ηλιόπουλος, που το είχε ακούσει από τον γερο-Γιάννη Ευστρ. Κούσουλα. Είναι το ακόλουθο:

Κίνησα μια μέρα Τρίτη
πήγα στου παπά το σπίτι
κι ηύρα πέρδικα ψημένη
και την παπαδιά αλλαγμένη.

Σκύβω παίρνω μια μπουκιά
και φιλώ την παπαδιά.
Κι ο παπάς αγνάντευε
και ξεροκατάπινε.
- Τι 'ναι αυτά, ρε παπαδιά;
- Ψυχικά κάνω, παπά!

Οι τρεις εβδομάδες των Απόκρεω, για τους παλαιούς, ήσαν όχι μόνο μια περίοδος ξεγνοιασιάς, κεφιού, γλεντιού, πειραγμάτων, καλοφαΐας, αλλά και περίοδος συνεχούς μνήμης των νεκρών, όπως είδαμε, και περίοδος προετοιμασίας για την είσοδο στη Μεγάλη Σαρακοστή.

Από το απόγευμα ή το βράδυ της καθαρο-Δευτέρας όλοι μαζευόσανε στις έγνοιες τους και στις ανάγκες της δύσκολης ζωής και παράλληλα τηρούσαν με ευλάβεια τη νηστεία της Μεγάλης Σαρακοστής, έχοντας ενστερνισθεί από την παράδοση την προτροπή του τροπαρίου: «Το στάδιον των αρετών ηνέωκται·οι βουλόμενοι αθλήσαι εισέλθετε, αναζωσάμενοι τον καλόν της νηστείας αγώνα:..». Κι ακόμη, πήγαιναν στους χαιρετισμούς της Παναγίας και συνέπασχαν με το Χριστό τη Μεγάλη εβδομάδα. Έτσι, έφταναν στο Πάσχα όσο γινότανε πιο ξαλαφρωμένοι από τα δικά τους πάθη και τις αδυναμίες τους και αδερφωμένοι. Και ένιωθαν - καλύτερα από μας θα λέγαμε - τη χαρά και της Μεγάλης Ανάστασης και της ζωής.

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
Μίχας Δημήτριος

Γαλατσίου 1, Αθήνα Τ.Κ. 111 41
Τηλ.:211 4047454 Κιν.: 6945 299 773
email: neuro@dmichas.gr www.dmichas.gr

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΣΠΙΤΙ
Πωλείται στην Κανδύλα, μέσα στο χωριό, λιθόκτιστο διώροφο σπίτι με μεγάλο οικόπεδο
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 210-6253179

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑ ΟΙΚΙΑΣ
Πωλείται στο κέντρο της Κανδύλας κατάστημα 300 τ.μ. και διαμέρισμα πρώτου ορόφου 100 τ.μ. διαμπερές.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 6943-866188, 6944-196800

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΝΤΥΛΑΙΟΥΣ ΤΟΥ ΣΙΚΑΓΟΥ

Η συμπατριώτισσα Χριστίνα Αγγέλου Ευσταθίου-Φακλή μας έστειλε από το Σικάγο, μαζί με τους χαιρετισμούς της και τις ευχές της προς όλους τους συμπατριώτες για Καλό Πάσχα, και την παρακάτω φωτογραφία των θείων της για να θυμόμαστε τους παλαιούς και την προσφορά τους.

Τη δημοσιεύουμε και την ευχαριστούμε: Στη φωτογραφία είναι οι αείμνηστοι θείοι μου Φώτιος Κωνσταντίνου Πετμεζάς και η σύζυγός του Δήμητρα, το γένος Βασιλείου Δημητρόπουλου, αδελφή της μητέρας μου, πριν από ογδόντα χρόνια.

Στο Σικάγο που ήρθαν πλαισίωσαν μαζί με άλλους παλαιότερους Καντυλαίους μετανάστες το Σύλλογό μας «Ο ΚΕΚΡΟΨ», ο οποίος βοήθησε ποικιλοτρόπως στο παρελθόν και βοηθάει ακόμη το πανέμορφο χωριό μας.

Ο θείος Φώτης είχε χρηματίσει Ταμίας και Γραμματέας του «ΚΕΚΡΟΠΑ» και η θεία Δήμητρα Γραμματέας του Γυναικείου Σωματείου Σικάγου «Η ΚΟΝΔΥΛΕΑ».

Με πολλή εκτίμηση
Χριστίνα Φακλή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Παρακαλούμε στείλτε τη συνδρομή σας μόνο σε ευρώ στον λογαριασμό του Συλλόγου μας:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
GR 29 01 1010100000 101 29604194, ΚΩΔΙΚΟΣ (BIC) ETHNGRAA

Πονηρού Σταυρούλα	30 €
Μερκούρης Κων/νος του Παναγιώτη	30 €
Οικονομόπουλος Θεοφάνης του Κων/νου	100 €
Οικονομόπουλος Εμμανουήλ του Κων/νου	100 €
Παπαθανασόπουλος Ευστράτιος του Αθανασίου	100 €
Κουϊμελής Δημήτριος του Ιωάννη	50 €
Χουντάλα-Ζανιά Νίκη του Χαραλάμπους	30 €
Γκάνας Μιχαήλ του Φωτίου	20 €
Κανδαλέπα Πασχαλιά συζ. Χρήστου	20 €
Μπεσελιώτη Παναγιώτα του Γεωργίου	20 €
Προκόπος Νικόλαος του Αριστοτέλη	20 €
Ανδριανοπούλου-Παπασπυρίδη Χρυσούλα	50 €
Καλπακιώτης Γεώργιος του Παναγιώτη	50 €
Σταμάτης Ξενοφών	20 €
Δάλκος Χρίστος του Ιωάννη	20 €
Δημητρόπουλος Ιωάννης του Αριστοτέλη	20 €
Κούτουλα Χριστίνα	100 €
Καραμπής Χαράλαμπος του Γεωργίου	50 €
Προκόπου Στυλιανή του Δημητρίου	50 €
Καραμπή Αναστασία του Γεωργίου	30 €
Προκοπίου Αντώνιος του Παναγιώτη	20 €
Χουντάλα-Γομάτου Αλεξάνδρα του Στυλ.	20 €
Ευσταθίου Ευστάθιος του Γεωργίου	25 €
Προφαντόπουλος Γεώργιος του Χρήστου	30 €
Προκόπος Βασίλειος του Γεωργίου	20 €
Μερκούρης Βασίλειος του Παναγιώτη	50 €
Μερκούρης Χρήστος του Παναγιώτη	50 €
Κούσουλας Θεοφάνης του Γεωργίου	50 €
Μερκούρης Δημήτριος του Παναγιώτη	30 €
Λαρδίκος Δημήτριος του Ευαγγέλου	20 €
Ζιαζιάς Κων/νος του Παναγιώτη	30 €
Μερκούρης Ελευθέριος του Ηλία	50 €
Μπελεσιώτη Ιωάννα του Πλάτωνος	20 €
Χουντάλας Παναγιώτης του Βασιλείου	30 €
Χουντάλας Μιχαήλ του Βασιλείου	20 €
Δεληγιάννης Αναστάσιος του Κων/νου	20 €
Δεληγιάννη Ελένη του Φωτίου	20 €
Κανδαλέπας Αναστάσιος του Γεωργίου	50 €
Προκόπου Κων/να του Δημητρίου	20 €
Κωστούρος Χαράλαμπος του Δημητρίου	50 €
Χουντάλας Ντίνος του Δημητρίου (Καναδάς)	50 €
Δεληγιάννης Δημήτριος του Αναστασίου	50 €
Μπακοδήμα Ευγενία	20 €
Καρέλλα Βασιλική	20 €
Μαρία Δούκα του Σταύρου	30 €
Κρίνης Χρήστος	100 €
Μερκούρης Θεοφάνης	30 €
Δάλκος Μιχαήλ του Αθανασίου εις μνήμην συζύγου του Μαρίας	100 €
Γεωργία Τσιλιγκίρη του Ιωάννη	30 €
Δεληγιάννης Παναγιώτης του Νικολάου (Γούβης)	100 e
Δημητροπούλου Μαριγώ	20 €
Γεωργίου Σταυρούλα	30 €
Μώρα Ανδριάννα	20 €
Ελένη Παπαχρήστου	150 €
Οικονομοπούλου-Πυργάκη Αικατερίνη του Γεωργ.	100 $ Καναδά
Κρίνη Ελισάβετ και Κων/να εις μνήμην συζύγου και πατέρα Παναγιώτη	100 $ Καναδά
Δημήρτης και Χριστίνα Φακλή εις μνήμην Ρίκης Ευσταθίου	50$ ΗΠΑ

Ο Σύλλογος ευχαριστεί όλους θερμά.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ ΓΙΟΡΤΑΣΕ ΤΑ 75 ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Καντυλαίος
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Σύνδεσμος Πελοποννησίων Νοτίου Αφρικής, που ιδρύθηκε το 1942 με έδρα το Γιοχάνεσμπουργκ, γιόρτασε στις 11 Νοεμβρίου 2017 τα 75 χρόνια από την ίδρυσή του, στην αίθουσα του Κυπριακού κλαμπ στο Γιοχάνεσμπουργκ. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου είναι ο επιτυχημένος επιχειρηματίας Βαγγέλης Παπαθανασόπουλος ή αγγλιστί Angelo Poulos, που κατάγεται από την Καντύλα και είναι γιος του Αθανασίου Ευστρ. Παπαθανασοπούλου, για τον οποίο «Τα Κανδυλιώτικα» είχαν κάνει ειδικό αφιέρωμα στο φύλλο με αριθ. 87, Απριλίου - Ιουνίου 2015.

Αναμνηστική φωτογραφία από την 75η επέτειο του Συνδέσμου. Στο κέντρο, καθήμενος στην πολυθρόνα, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Ευάγγελος Αθαν. Παπαθανασόπουλος. Όρθια η σύζυγός του Μάρω, προτελευταίος, δεξιά, όρθιος ο γιος του Άρθουρ και πλάι του τελευταίος, όρθιος, ο Δημήτριος Στ. Χουντάλας.

Την εκδήλωση ετίμησαν με την παρουσία τους ο Έλληνας Πρόξενος κ. Ιωάννης Χατζαντωνάκης, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων και Σωματείων Νοτ. Αφρικής κ. Ιωάννης Φιλίππου και από την Ελλάδα ο Αντιπεριφερειάρχης Αρκαδίας κ. Ευάγγελος Γιαννακούρας και η σύζυγός του Ντίνα.

Οι παρευρεθέντες στην εκδήλωση γλέντησαν πελοποννησιακά με τον κλαρινίστα Σταύρο Σιακωτό και το Δημητσανίτη τραγουδιστή Παναγιώτη Αγγελακόπουλο που πήγαν στο Γιοχάνεσμπουργκ και παρουσίασαν το πρόγραμμά τους, δωρεάν.

Χαιρετισμούς και ευχές προς τον Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου απηύθυναν μέσω του Άλμπουμ που εξεδόθη οι εξής:

1) Ο Πρέσβης της Ελλάδας στη Νότια Αφρική κ. Ελευθέριος Κουβαριτάκης που ετόνισε τη συμβολή του Συνδέσμου στη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας, του πολιτισμού και της παράδοσης στην Ομογένεια.

2) Ο Μητροπολίτης Ιωαννουπόλεως και Πρετορίας κ. Δαμασκηνός, που μαζί με τις ευχές του μετέφερε και τις ευλογίες και ευχές του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής κ.κ. Θεοδώρου Β' και εξήρε την προκοπή των Μωραϊτών που την επέτυχαν με την ευχή της μάννας, την πίστη στο Θεό και την αγάπη στην πατρίδα.

3) Ο Ύπατος Αρμοστής της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Πρετόρια κ. Γιάννης Ιακώβου, που συνεχάρη τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα άλλα στελέχη και μέλη του Συνδέσμου γιατί όλα αυτά τα 75 χρόνια συνέβαλαν στην προώθηση των στόχων και έργου που έχει αναληφθεί προς όφελος της ομογένειας.

4) Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων και Σωματείων Νοτίου Αφρικής κ. Ιωάννης Φιλίππου, που ετόνισε, μεταξύ άλλων, τη συμβολή των Πελοποννησίων της Νοτίου Αφρικής στην εκπαίδευση όλων των εκεί Ελλήνων σε τριτοβάθμια ιδρύματα.

5) Η Ελληνική Κοινότητα της πόλης Μπενόνι και

6) Το Γραφείο Γιοχάνεσμπουργκ του Λυκείου των Ελληνίδων που λειτουργεί εκεί από το 1987.

Στο Αναμνηστικό Άλμπουμ 130 σελίδων που εξέδωσε ο Σύνδεσμος περιέχονται, εκτός των ανωτέρω χαιρετισμών και μηνυμάτων, σύντομο ιστορικό της Πελοποννήσου, με φωτογραφίες μελών του Συνδέσμου και του Δ.Σ. από το 1945, ιστορικές αναφορές στην Αρκαδία, Αργολίδα, Κορινθία, Ηλεία, Μεσσηνία, Λακωνία και Αχαΐα και συγχαρητήρια οικογενειών και επιχειρηματιών μεταξύ των οποίων είναι και οι Καντυλαίοι: 1) Οικογένειες των αδελφών Θεοδοσίου και Γεωργίου Δημ. Δεληγιάννη, του δάσκαλου, 2) Οικογένεια Στεφάνου Ευαγγ. Καρζή με διαφήμιση της επιχείρησής της, 3) Δημητρίου Στυλ. Χουντάλα με διαφήμιση της επιχείρησής του και σήμα «MADE IN KANDILA», 4) Πάνου Φωτ. Προκόπου με διαφήμιση της επιχείρησής του και σήμα «Kadila Center, ZORBA'S SUPERMARKET και το τριφύλλι του Παναθηναϊκού και 5) Η επιχείρηση της οικογενείας του Προέδρου Βαγγέλη Παπαθανασόπουλου.

Στο Άλμπουμ περιέχονται και κείμενα, αναφερόμενα σε 5-6 Πελοποννησιακά χωριά μεταξύ των οποίων και η Καντύλα, για την οποία ο συμπατριώτης Πρόεδρος γράφει τα εξής:

Κανδύλα Αρκαδίας

Η Κανδύλα, ένα από τα μεγαλύτερα κεφαλοχώρια της Αρκαδίας, είναι το χωριό μου. Κλεισμένο μέσα στα βουνά. Ορεινό και δυσχείμερο. Με τις πολλές πηγές γύρω του και τα κεφαλάρια στον κάμπο του. Με τις πολλές βρύσες που πήγαιναν παλιότερα οι κοπέλες, με το βαρέλι στον ώμο, για να πάρουν νερό. Με το ειδυλλιακό τοπίο των εφτά νερόμυλων που άλεθαν νύχτα και ημέρα, ως το 1955 περίπου, τα αλέσματα των χωριών όλης της περιοχής. Με τα 400 και πλέον σπίτια που έσφυζαν από ζωή και ζούσαν σ' αυτά, μέχρι τη δεκαετία του 1950, πάνω από 1500 ψυχές. Με τις τρεις και πλέον εκατοντάδες μαθητών που φοιτούσαν στο Ζάζειο Διδακτήριο, έργο μεγάλο και θαυμαστό και του χωριού εμβληματικό κόσμημα, δωρεά του ξενιτεμένου στην Αμερική Κανδυλαίου Ιωάννου Ζαζιά. Με τις δύο εκκλησίες του και τα πολλά εξωκκλήσια. Με το ιστορικό χιλιόχρονο μοναστήρι του που γιορτάζει και πανηγυρίζει στις 15 Αυγούστου.

Το 1821, οχυρωμένο με το Μπούρτζι από τον αγωνιστή ηγούμενο και πρακτικό γιατρό Καλλίνικο Μιχαλιάδη, στάθηκε ασφαλές καταφύγιο νοσηλείας των τραυματιών αγωνιστών της Επανάστασης και ακόμη αντιμετώπισε, την 19 Ιουλίου 1826, τις 2500 Τουρκοαιγυπτίους του Ιμπραήμ, σε οχτάωρη μάχη, που ήταν από τις λίγες νικηφόρες των Ελλήνων κατά του Αιγύπτιου στρατηλάτη.

Σήμερα ζουν μόνιμα στην Κανδύλα 500 κάτοικοι. Οι πολλοί Κανδυλαίοι βρίσκονται μακριά από την γενέτειρα. Από το τέλος του 19ου αιώνα έπαιρναν το δρόμο της ξενιτειάς για την Αμερική πρώτα και μετά για τη Νότια Αφρική, τον Καναδά και την Αυστραλία. Εκεί προόδευσαν και βοήθησαν οικονομικά τους δικούς τους και το χωριό τους. Έργα όπως το Νεκροταφείο, το Ζάζειο Διδακτήριο, η ύδρευση (τη δεκαετία του 1950) και η πλατεία έγιναν με τις δωρεές ή τις συνδρομές τους. Επίσης το ιατρείο έγινε από το Σύνδεσμο Κανδυλαίων της Νοτίου Αφρικής.

Ο πρώτος Κανδυλαίος μετανάστης στη Νότια Αφρική ήταν ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ που ήρθε στο Γιοχάνεσμπουργκ το 1901. Εργαζόμενος εξελίχθηκε σε μεγάλο επιχειρηματία και έγινε ρυθμιστής της χονδρικής αγοράς φρούτων σε ολόκληρη τη Ν. Αφρική. Το 1922 επισκέφθηκε την Ελλάδα και με τη βοήθειά του άρχισε η μετανάστευση των Κανδυλαίων στη Ν. Αφρική που το 1976 έφταναν τους 300.

Καημός και πόθος των Κανδυλαίων της ξενιτειάς, όπως και των άλλων ξενιτεμένων, είναι η Πατρίδα και η ημέρα της επιστροφής σ' αυτήν, το «νόστιμον ήμαρ».

Κι εμάς τους Πελοποννησίους της Ν. Αφρικής, που γιορτάζουμε εφέτος την 75η Επέτειο από την ίδρυση του Συνδέσμου μας, ο ίδιος καημός μας καίει.

Ως Πρόεδρος του Συνδέσμου Πελοποννησίων Νοτίου Αφρικής εύχομαι σε όλους σας υγεία και καλή Πατρίδα.

Εις μνήμην του πατέρα μου Αθανασίου Παπαθανασοπούλου

Βαγγέλης Παπαθανασόπουλος

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΜΠΑΖΑΡ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΝΔΥΛΑΣ

Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Δημ. Σχολείου Κανδύλας διοργάνωσε για πρώτη φορά, με μεγάλη επιτυχία, χειροποίητο πασχαλινό μπαζάρ την 25 Μαρτίου στο χώρο της πλατείας.

Για τη διοργάνωση του μπαζάρ βοήθησαν με μεγάλη προθυμία οι μαμάδες των μικρών μαθητών, οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί.

Οι δημιουργίες ήσαν εικόνες σε κεραμίδια, λαμπάδες, σταυροί με κανέλλα και βαζάκια για κηροπήγια.

Ο Σύλλογος εκφράζει τις ευχαριστίες του στους γονείς, στον κόσμο, στους δασκάλους Παλάντζα Χρήστο και Τσιμπίδη Κων/να και στη νηπιαγωγό Σκαβέντζου Γεωργία και εύχεται σε όλους Καλό Πάσχα και Καλή Ανάσταση.

Ο ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΝΔΥΛΑΙΩΝ ΤΟΥ ΤΟΡΟΝΤΟ

Την Κυριακή 18η Φεβρουαρίου, ο Σύλλογος των εν Τορόντο Κανδυλιωτών, «Η ΚΟΝΔΥΛΕΑ» είχε τον Αποκριάτικο χορό του, εις την πολυτελή αίθουσα του «Crystal Fountain Banquets».

Παρευρέθησαν πάνω από 200 άτομα, Κανδυλαίοι και φίλοι και διασκέδασαν με τον παλιό Κανδυλιώτικο τρόπο, με αποκριάτικη διάθεση και κέφι και απόλαυσαν τις εκπλήξεις και το πρόγραμμα που επεξεργάστηκε το Δ.Σ. του Συλλόγου.

Η Μιχαλίτσα Κατσιλίρα τραγουδάει

Το γαϊτανάκι

Το χορευτικό συγκρότημα «Η ΛΕΒΕΝΤΙΑ»

Στιγμιότυπο από το χορό

Το φαγητό ήταν υπέροχο, όπως και η ορχήστρα.

Τραγούδησε με την υπέροχη φωνή της, η Μιχαλίτσα Κατσιλίρα, κόρη του αείμνηστου πατριώτη μας Αντώνη Κατσιλίρα και της Παναγιώτας.

Το κλαρίνο επισκεπτόταν τα τραπέζια των καλεσμένων και έπαιζε διάφορους σκοπούς.

Με την παρουσία του μας τίμησε το χορευτικό συγκρότημα η «ΛΕΒΕΝΤΙΑ», το οποίο ιδρύθηκε πριν 25 χρόνια, από Ελληνόπουλα, γεννημένα στο Τορόντο. Πολλά από τα παιδιά είναι ακόμη ενεργά μέλη και χορεύουν σε διάφορες Ελληνικές εκδηλώσεις. Μεταξύ των πρώτων μελών ήσαν και δυο παιδιά από την Κανδύλα. Ο Βασίλης Τρανός, γιος της προέδρου Γεωργίας Εικοσιδέκα-Τρανού, ο οποίος έγινε και χοροδιδάσκαλος δια αρκετά χρόνια, και ο Γιάννης Παπαγεωργόπουλος, γιος της Σπυριδούλας Ιωάννου Πανόπουλου (Ντούβαλου). Το συγκρότημα χόρεψε το «ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ» - αποκριάτικο χορό.

Τα μικρά παιδιά είχαν ίδιο μέρος και έφτιαχναν διάφορα παιχνίδια και έτσι ήσαν απασχολημένα.

Το γλέντι συνεχίσθηκε μέχρι αργά τις πρωινές ώρες.

Για περισσότερες φωτογραφίες από τη βραδιά αυτή, μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:http://bit.ly/kandylaTO2018Dance.

Θερμά συγχαρητήρια από όλους τους Κανδυλιώτες, σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, που για μια ακόμη χρονιά έκαναν και διοργάνωσαν μια υπέροχη χοροεσπερίδα.

Τους εύχομαι καλό κουράγιο και του χρόνου.

Φιλικότατα

Κωνσταντίνος Β. Χουντάλας (Κλίκας)

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

(Συνέχεια από τη σελ. 3)

ζητά μια καινούργια ταυτότητα, δεν ανήκει πια στο «ουδέτερο» φύλο και διαφοροποιείται από τους γονείς του.

Θα παρομοιάζαμε αυτήν την ψυχολογική ανάπτυξη με τον τρόπο με τον οποίο το παιδί κάνει τα πρώτα του βήματα: ακουμπάει - πατάει - πέφτει - ισορροπεί και επαναλαμβάνει το ίδιο, ώσπου σταδιακά σταθεροποιείται και προχωράει. Έτσι αντίστοιχα και σε ψυχολογικό επίπεδο δομεί την ταυτότητα του μέσω της δοκιμής και του λάθους.

Για αυτόν το λόγο όσο πιο κατανοητή είναι η περιβαλλοντική σταθερότητα, που του παρέχει η οικογένειά του, τόσο πιο πολλές ευκαιρίες για ανάπτυξη υπάρχουν, καθώς του δίνεται το ασφαλές πεδίο να πειραματιστεί, να μάθει και να δυναμώσει.

Τι σημαίνει λοιπόν στην καθημερινότητα, ασφάλεια και περιβαλλοντική σταθερότητα, δηλαδή τα όρια;

Στο σημείο αυτό ίσως χρειάζεται να εξηγήσουμε τι σημαίνει όριο. Είναι το συγκεκριμένο και ξεκάθαρο πλαίσιο που θέτουμε ώστε να λειτουργήσει εύρυθμα η οικογένεια. Δεν ταυτίζεται με την απαγόρευση, αντίθετα βοηθά τη λειτουργικότητα και με αυτόν τον τρόπο δεν χρειάζονται πολλές επαναλήψεις και απαγορεύσεις. Για παράδειγμα, το όριο ταχύτητας στο δρόμο μας βοηθά να πάμε με ασφάλεια στον προορισμό μας χωρίς να προκύψουν συνθήκες δύσκολες ή καταστροφικές, διότι τα όρια, αντίθετα με ότι νομίζουν πολλοί, μας δίνουν ασφάλεια και προστασία. Αντίστοιχα λειτουργούν και τα όρια στην οικογενειακή καθημερινότητα. Σκεφτείτε τι συναισθήματα σας δημιουργεί μια εικόνα σε μια κουζίνα σχετικά τακτοποιημένη που όλοι καθιστοί τρώνε, και τι αισθήματα η εικόνα μιας ακατάστατης κουζίνας που άλλοι καθιστοί και άλλοι όρθιοι βιαστικά και ταυτόχρονα και με διαφωνίες προσπαθούν να φάνε.

Μέσα από τα καθημερινά και όμως ζωτικά θέματα όπως η τροφή, ο ύπνος και η σωματική φροντίδα διαμορφώνεται σε πρώτο επίπεδο αυτό το δίκτυο της οικογενειακής σταθερότητας.

Στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας θα αναλύσουμε τους τρόπους που η οικογένεια μέσα από τα όριά της προστατεύει και φροντίζει τα μέλη της.

**Η κ. Άννα Φωτού είναι Κοινωνική Λειτουργός - Ψυχοθεραπεύτρια - Οικογενειακή Θεραπεύτρια, είναι δε κάτοχος Ευρωπαϊκού Ψυχοθεραπευτικού Διπλώματος, The European Association for Psychotherapy (EAP). fotou@otenet.gr*

Σημείωση Σύνταξης: Η κ. Φωτού έλκει την καταγωγή από την Καντύλα ως κόρη της Παρασκευής Σπύρου Δεληγιάννη. Την ευχαριστούμε θερμά για την ωφέλιμη συνεργασία της.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Δύο αρδευόμενοι αγροί στην περιοχή Έλους Κανδύλας (Μπεντένι - Διακόπι) 26,850 και 2,721 στρεμμάτων με αριθ. τεμαχίων 1437 και 1438, αντικειμενικής αξίας 1400 Ευρώ το στρέμμα, σε πολύ λογική τιμή.

Πληροφορίες τηλ.: 6974-324326.

Κατερίνα Τεριζή DDS MSc
Χειρουργός Οδοντίατρος Προσθετολόγος

Απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης Α.Π.Θ
Ειδικευθείσα στο Columbia University, New York NY , USA

Εμφυτεύματα - Προσθετική
Α.Μεταξά 32 Γλυφάδα 16674 : 210 8982270 : 210 8982207 : bitedent@gmail.com

Γενική Συνέλευση, Κοπή Πίτας και Εκλογές ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΩΝ ΤΟΡΟΝΤΟ «Η ΚΟΝΔΥΛΕΑ»

Την Κυριακή, 25 Φεβρουαρίου 2018, πραγματοποιήθηκε η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου των εν Τορόντο Κανδυλιωτών «Η ΚΟΝΔΥΛΕΑ», όπου έγινε η ανανέωση συμμετοχής των μελών, ο απολογισμός και η κοπή της καθιερωμένης πρωτοχρονιάτικης πίτας. Το νόμισμα έτυχε στην Τούλα Χονδρού-Καραλή. Προσφέρθηκαν γλυκά, καφές και άλλα εδέσματα.

Ακολούθησαν οι εκλογές και ανεδείχθη το Νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου, το οποίο συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Γεωργία Εικοσιδέκα-Τρανού
Αντιπρόεδρος: Μαριγώ Προκόπου-Χριστοπούλου
Γραμματέας: Γεωργία Παν. Στριφτόμπολα
Ταμίας: Χριστίνα Κακαλέτρη
Δημοσίων Σχέσεων: Φανή Κούτουλα-Σακελάρη
Αναπληρωματικό μέλος: Ευθυμία Νικ. Οικονομοπούλου
Αναπληρωματικό μέλος: Φωτεινή Ηλιοπούλου-Μανιάτη

Το Δ.Σ. εύχεται σε όλους Καλή Ανάσταση! Το Άγιος Φως της Ανάστασης, ας φωτίσει τις ψυχές και τις ζωές όλων μας.

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ ΚΑΙ ΕΥΧΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ

Στην Πρωτοχρονιάτικη Θεία Λειτουργία 1-1-2018, μετά την δοξολογία, παρουσία του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, του Τοπικού Προέδρου και του εκκλησιάσματος ευλόγησε την Βασιλόπιτα ο εφημέριος του Ναού Ιερέας Βασίλειος Ξηρογιάννης με τις ευχές της εκκλησίας.

Όλοι εύχονται από καρδιάς σε όλους τους Κανδυλαίους και στους απόδημους συμπατριώτες μας ΚΑΛΗ και ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ ΧΡΟΝΙΑ, ΥΓΕΙΑ και ΧΑΡΑ.

Ο Ιερέας Βασίλειος Ξηρογιάννης και τα Μέλη του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Παμμεγίστων Ταξιαρχών

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Πωλείται στο Μούλκι Κορινθίας στη θέση Τσάκριζα, δίπλα στο Κιάτο, κτήμα 20 στρεμμάτων, ολόκληρο ή σε τέταρτα, με 200 ρίζες ελιές. Τιμή λογική.

Τηλ. 27420 21795. Κινητό: 6942591458

Ι. ΘΥΜΗΣ - Χ. ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ Ο.Ε.

ΕΠΙΠΛΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ 10 - ΜΟΣΧΑΤΟ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210-4829658 - FAX: 210-4827456

ΠΩΛΗΣΗ ΣΠΙΤΙΟΥ

Πωλείται στο κέντρο της Κανδύλας σπίτι 2 δωματίων, κουζίνα κ.λπ. με αυλή, συνολικού εμβαδού περίπου 150 τ.μ. Επίσης, σπίτι απέναντι από το προηγούμενο επιφανείας 80 τ.μ. Τιμή λογική. Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 6978-218805 κύριο Ζιωτόπουλο Θεοφάνη.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Νικόλαος Γεωργ. Μανωλιός και η σύζυγός του Μαρία το γένος Ευσταθίου Χριστοφόρου απόχτησαν το πρώτο παιδί τους - κορίτσι, την 4-1-2018.

- ΝΟΤ. ΑΦΡΙΚΗ: Ο Βαγγέλης Δημ. Ζερβογιάννης και η σύζυγός του Ρεβέκα Enrique Crouse απόχτησαν δίδυμα -αγόρι και κορίτσι, την 12-1-2018.

- Ο Κων/νος Σκόνδρας και η σύζυγός του Αγγελική το γένος Ανδρέα Μερκούρη απόχτησαν το πρώτο παιδί τους -αγόρι, την 12-1-2018.

- Ο Γεώργιος Αντωνάτος και η σύζυγός του Γιώτα το γένος Θεοφάνους Κων. Οικονομοπούλου απόχτησαν το πρώτο παιδί τους - αγόρι, την 7-2-2018.

- Ο Εμμανουήλ Παναγ. Ευσταθίου και η σύζυγός του Νατάσα το γένος Θεοδώρου Αναγνωστοπούλου απόχτησαν το πρώτο παιδί τους -αγόρι, την 4-2-2018.

Ευχόμαστε να ζήσουν τα νεογέννητα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθανε στην Τρίπολη την 3-1-2018 και εκηδεύτη στον Παλαιόπυργο την επομένη ο Γεώργιος Γεώργου, σύζυγος της Τούλας Στυλ. Χουντάλα, ετών 73.

- Πέθανε στον Άσσο Κορινθίας την 5-1-2018 και εκηδεύτη εκεί την 7-1-2018 ο Παναγιώτης Χαρ. Γιαννιάς, ετών 85.

- Πέθανε την 11-1-2018 στην Κόρινθο και εκηδεύτη την 14-1-2018 στην Καντύλα ο Χαράλαμπος Γεωργ. Αγγελόπουλος, ετών 80.

- Πέθανε την 18-1-2018 στην Αθήνα και εκηδεύτη την 20-1-2018 στην Καντύλα η Γεωργία Βασιλ. Σωτηροπούλου, ετών 58.

- Πέθανε την 26-1-2018 στο Ναύπλιο και εκηδεύτη την 27-1-2018 στα Χουνταλέικα η Μαρία χήρα Δημητρίου Χουντάλα, ετών 87.

- Πέθανε την 27-1-2018 στην Αθήνα και εκηδεύτη εκεί την 29-1-2018 η Κάτια Δήμου Παντολέων, ετών 75.

- Πέθανε την 8-2-2018 και εκηδεύτη την επομένη στο Περιστέρι Αττικής ο Γεώργιος Χαραλ. Κουγεμήτρος, ετών 80.

- Πέθανε την 16-2-2018 και εκηδεύτη την 21-2-2018 στο Μενίδι Αττικής η Αντωνία σύζυγος Κων/νου Μάνη, το γένος Ευσταθίου Μανιάτη, ετών 52.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ: - Πέθανε την 17-2-2018 στο Γιοχάνεσμπουργκ και εκηδεύτη εκεί την 22-2-2018 ο Γεώργιος Κων. Παπαμανωλόπουλος, ετών 83.

- Πέθανε την 22-2-2018 στην Αθήνα και εκηδεύτη την 24-2-2018 στην Κανδύλα η Μαρία συζ. Μιχαήλ Δάλκου, το γένος Οδυσσέα Καραμπή, ετών 73.

- Πέθανε την 22-2-2018 στην Ελευσίνα και εκηδεύτη εκεί την 24-2-2018 ο Ευάγγελος Παναγ. Παπαχαραλάμπους, ετών 94.

- Πέθανε την 19-2-2018 στην Ηλιούπολη Αττικής και εκηδεύτη εκεί η Τασία Γεωργ. Βαρδουνιώτη, ετών 72.

ΚΑΝΑΔΑΣ: - Πέθανε την 27-2-2018 στο Μόντρεαλ Καναδά και εκηδεύτη στην Κανδύλα την 10-2-2018 η Μηλιά χήρα Κων. Ρουμελιώτη, το γένος Χρίστου Δαρειώτη, ετών 96.

- Πέθανε την 28-2-2018 στην Αθήνα και εκηδεύτη την 2-3-2018 στην Κανδύλα ο Θεοφάνης Γεωργ. Οικονομόπουλος, ετών 89.

- Πέθανε και εκηδεύτη στην Αθήνα την 14-3-2018 η Αναστασία Γεωργίου Βλάχου, το γένος Δημητρίου και Παναγιώτας Χονδρού, ετών 82.

- Πέθανε την 16-3-2018 στην Καντύλα και εκηδεύτη εκεί την επομένη ο Χρήστος Χαραλ. Δεληγιάννης, ετών 88.

- Πέθανε την 16-3-2018 στην Τρίπολη και εκηδεύτη την 18-3-2018 στην Καντύλα ο Χαράλαμπος Ιωάννου Ξηρογιάννης, ετών 91.

Η.Π.Α.: - Πέθανε την 23-3-2018 στο Σαν Φραντζίσκο και εκηδεύτη εκεί την 28-3-2018 ο Κων/νος Παναγ. Ευσταθίου (Όψιμος), ετών 87.

- Πέθανε την 25-3-2018 στην Τρίπολη και εκηδεύτη την 27-3-2018 στην Καντύλα η Φρειδερίκη (Ρίκη) Ευσταθ. Ευσταθίου, ετών 76.

Τους οικείους των εκλιπόντων συλλυπούμεθα εγκαρδίως.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Για την απώλεια της αγαπημένης μας **Ρίκης Ευσταθίου**. Λυπηθήκαμε πάρα πολύ. Ο Θεός να την αναπαύσει και να έχει Καλόν Παράδεισο.

Στα αγαπημένα μας ανίψια εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Οικογένεια Δημητρίου και Χριστίνας Φακλή

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΡ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

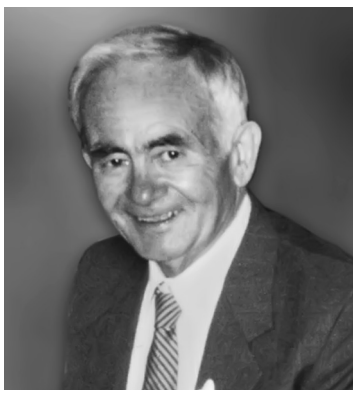

Την Παρασκευή, 16-3-2018 έφυγε από τη ζωή ο αγαπημένος μας σύζυγος, πατέρας, παππούς Χρήστος Χαρ. Δεληγιάννης. Δεν υπάρχουν λόγια για να εκφράσουμε τη θλίψη μας. Είναι σαν να είσαι ακόμη κοντά μας. Σε αγαπάμε με όλη μας την καρδιά. Θα μας λείψεις πολύ.

Εκ της οικογενείας

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝ. ΝΤΟΥΛΑ

Ο Γιώργος ήταν γεωργός, ήταν οινοποιός, κηπουρός, μελισσοκόμος και εστιάτορας. Αλλά η πιο σημαντική ενασχόλησή του ήταν Παππούς. «Πάρτε μια φωτογραφία μαζί με την εγγονή μου την Sia και δημοσιεύστε τη στο Facebook», είπε με ενθουσιασμό στη νύφη του μια Κυριακή πρωί.

Ο Γιώργος Ντούλας γεννήθηκε την 1η Μαΐου του 1941 σε ένα μικρό απομακρυσμένο χωριό της Αρκαδίας, την Καντύλα. Πατέρας του ήταν ο Κώστας Ντούλας και μητέρα του η Μηλιά, το γένος Δήμου Παντολέων. Πήρε το όνομα του από το παππού του τον Γιώργο Ντούλα. Ήταν ο μεγαλύτερος από τα τέσσερα παιδιά της οικογένειας και υπήρξε ένας λαμπρός και άριστος μαθητής στο Δημοτικό Σχολείο της Καντύλας. Μετά την ολοκλήρωση της 6ης τάξης του ζητήθηκε να εγκαταλείψει το σχολείο και να βοηθήσει την υπόλοιπη οικογένειά του στα προς το ζην. «Δεν θέλετε να ξέρετε πώς ήταν να μεγαλώνετε σε αυτό το περιβάλλον. Τα έχετε όλα τόσο εύκολα εδώ στον Καναδά», μας έλεγε, καθώς αναρωτιόμασταν γιατί ήμασταν η τελευταία οικογένεια στην γειτονιά που αποκτήσαμε Atari στην δεκαετία του '80.

Ο Γιώργος παντρεύτηκε την Ασπασία από το γειτονικό χωριό Παλαιόπυργο στις 21 Ιουλίου 1963 στο Λεβίδι Αρκαδίας. Αντιμετωπίζοντας την προοπτική της ζωής σε ένα φτωχό χωριό, επέλεξε να μετακομίσει στον Καναδά - μια χώρα την οποία είχε ακούσει μόνο από τη σύζυγό του. Δεν μιλούσε ούτε λέξη αγγλικά και δεν είχε ούτε ένα δολάριο στην τσέπη του. Όπως και πολλοί άλλοι μετανάστες εκείνης της εποχής, προσγειώθηκε στο Μόντρεαλ του Κεμπέκ, μια πόλη με άφθονες θέσεις εργασίας για μετανάστες στη δεκαετία του '60. Στο Μόντρεαλ έκανε ό,τι ήξερε να κάνει καλύτερα - δούλεψε σκληρά. Δούλεψε σκληρά σε διάφορες εργασίες, μέχρι που κατέληξε σε ένα τοπικό εστιατόριο. Του άρεσε η εργασία αυτή αλλά το πιο σημαντικό ήταν το γεγονός ότι η επιχείρηση ενός εστιατορίου ήταν το μέσο για να εξασφαλίσει στην οικογένειά του όλα όσα ήθελε και όλα όσα είχε στερηθεί ο ίδιος. Έμαθε όσα μπορούσε, εξοικονομούσε όσα χρήματα μπορούσε, μέχρι να ανοίξει τελικά το δικό του εστιατόριο που ονόμασε George's Pizza στα τέλη της δεκαετίας του '60.

Ο Γιώργος προτιμούσε μικρότερα αστικά κέντρα από τις μεγαλουπόλεις. Στις αρχές της δεκαετίας του '70 αποφάσισε να αγοράσει ένα μικρό εστιατόριο με τον αδελφό του Παναγιώτη στο Napanee του Οντάριο και μετακόμισε με την οικογένειά του εκεί. Το εστιατόριο το ονόμασαν MOM'S restaurant (mother's own method) - (η μέθοδος της μητέρας). Δεν ήταν απλά ένα εστιατόριο - ήταν μια οικογενειακή επιχείρηση. Ο Γιώργος και ο Παναγιώτης υποστήριξαν πολλά μέλη της οικογένειας από την Ελλάδα για να συμμετάσχουν στην επιχείρησή τους. Τα μέλη αυτά άρχιζαν να ανοίγουν τα εστιατόριά τους με αυτή την ονομασία στο Kingston, στο Deseronto και στο Midland του Οντάριο. Όταν ο αδερφός του αποφάσισε να μετακομίσει στη Βερόνα για να ξεκινήσει το δικό του εστιατόριο MOM's, ο Γιώργος αποφάσισε επίσης να κάνει μια αλλαγή και να μετακομίσει με την οικογένειά του στο Κίνγκστον του Οντάριο, μια πόλη που θεωρούσε «σπίτι του» από το 1982. Εκεί κατέληξε να έχει δύο εστιατόρια MOM's και το Tommy's Place, στο Collins Bay που το ονόμασε έτσι χάρη του μικρότερου γιού του.

Ο Γιώργος ήταν ένας περήφανος πατέρας τεσσάρων αγοριών. Ποτέ δεν μας δίδαξε πώς να παίξουμε χόκεϋ ή μπέισμπολ. Μας δίδαξε όμως άλλα πράγματα - όπως τη σημασία της οικογένειας, της φιλοδοξίας, της επιμονής και της γνώσης.

«Μπορείτε να φοράτε μια ποδιά όπως εγώ κάθε μέρα ή μπορείτε να πάτε στο σχολείο και να γίνετε σημαντικοί άνθρωποι όπως δικηγόροι ή γιατροί - κατά προτίμηση δικηγόροι!». Όλη αυτή η ενθάρρυνση οδήγησε στα ακόλουθα επιτεύγματα για τα αγόρια: τρία πανεπιστημιακά πτυχία, κι ένα πτυχίο κολλεγίου. Έτσι έγιναν ένας μεσίτης ακινήτων, ένας εστιάτορας, ένας υπεύθυνος λογισμικού και ένας φυσιοθεραπευτής που μεταξύ τους, τους αρέσει να συζητούν και να διαφωνούν.

Αφού πούλησε το τελευταίο εστιατόριό του στα τέλη της δεκαετίας του '90 αποφάσισε να επιστρέψει στο αρχικό του πάθος, την καλλιέργεια της γης, αν και σε μικρότερη κλίμακα, στα περίχωρα του Kingston. Παράγει σιρόπι σφενδάμου στα τέλη του χειμώνα και μέλι στις αρχές του φθινοπώρου. Πιο πολύ για την απόλαυση των φίλων του. Φύτεψε την πιο όμορφη δαμασκηνιά που έχουμε δει ποτέ. Του άρεσε να καλλιεργεί τα πάντα: ντομάτες, αγγούρια, φασόλια, κολοκύθια και να πειραματίζεται με το λάχανο, κατόπιν παράκλησης της νύφης του, Λίζας. Το πιο σημαντικό όμως, ήταν ότι αφιέρωσε χρόνο στην οικογένειά του μετά τη συνταξιοδότησή του. Επέμενε να φιλοξενεί στο σπίτι του σχεδόν κάθε οικογενειακή μάζωξη, όπου το πλήθος των μελών της ευρύτερης οικογένειας των Ντουλαίων έφτανε τα 40-50 άτομα. Γιορτάζαμε, με πολύ όμορφες στιγμές, το Πάσχα και τα Χριστούγεννα, κάθε χρόνο στο σπίτι του.

Η αγαπημένη του οικογενειακή μάζωξη ήταν η 15η Αυγούστου - το πάρτι γενεθλίων του εγγονού του Γιώργου, ο οποίος γιόρτασε τα 10 του χρόνια το προηγούμενο καλοκαίρι. Πήγε να συναντήσει την εγγονή του Sia πέρσι την ημέρα που γεννήθηκε. Κάθε Σαββατοκύριακο ενεργοποιούσε τον υπολογιστή του, έτσι ώστε με λαχτάρα να την βλέπει και να την απολαμβάνει μέσω Skype.

«Hi Sia» έλεγε και χαιρετούσε στην κάμερα με το μεγαλύτερο χαμόγελο που μόνο ένας αξιολάτρευτος παππούς θα μπορούσε να δώσει. Του άρεσε να είναι η πατριαρχική φιγούρα της οικογένειάς μας και εμείς τον αγαπήσαμε σε αυτόν τον ρόλο ακόμα περισσότερο. Ο Γιώργος πέθανε στο Γενικό Νοσοκομείο Κίνγκστον στις 2 Νοεμβρίου 2017 στην ηλικία των 76 ετών. Τιμάται ο θάνατος του από την αφοσιωμένη σύζυγό του Ασπασία, τον αδελφό του Παναγιώτη, τις αδελφές του Μαρία και Αγγελική, τους τέσσερις πιστούς γιους τον Κώστα, τον Δημήτρη, τον Παναγιώτη και τον Τάσο, τις δύο νύφες του Λίζα και Πόλα, τα δύο αγαπημένα του εγγόνια Γιώργο και Σία, και ένα πλήθος από ξαδέλφια, ανιψιές και ανιψιούς.

Ο γιός του
Παναγιώτης Ντούλας

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ Π. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Στις 23 Μάρτη έφυγε και ο τελευταίος από τα οχτώ αδέρφια του πατέρα μου. Η αναγγελία του θανάτου του μας λύπησε αφάντα-στα.

Το 1951 που έφυγε για την Αμερική έχοντας τελειώσει το Γυμνάσιο, εγώ δεν είχα γεννηθεί. Οι επισκέψεις του όμως την τελευταία εικοσαετία στο χωριό, που υπεραγαπούσε, τον κράτησαν πολύ ζωντανό στη μνήμη μου.

Η τελευταία τριετία της ζωής του δεν ήταν ποιοτική εξ αιτίας μιας σπάνιας αρρώστιας που τον ταλαιπώρησε και του στέρησε σιγά-σιγά όλες τις ζωτικές λειτουργίες του οργανισμού του.

Εξήντα εφτά χρόνια στην ξενιτειά, υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία σταλμένος από την Αμερική στη Γερμανία και επιστρέφοντας πάλι στην Αμερική ασχολήθηκε με τις δουλειές του, που του απέφεραν ένα καλό εισόδημα και μια καλή περιουσία.

Δημιούργησε μια πολύ καλή οικογένεια, για την οποία και εκαυχιόταν. Άνθρωπος τίμιος, ζωντανός, δημιουργικός.

Θα τον θυμόμαστε για τη μεγάλη του καλοσύνη και τη δοτικότητά του.

Αγαπημένε μου θείε, εύχομαι ο Κύριος να σου χαρίσει απλόχερα τον παράδεισό του και να είναι ελαφρό το χώμα της ξενιτειάς που σε σκέπασε.

Θερμά συλλυπητήρια στη θεία μας Σοφία και τα ξαδέρφια μας Παναγιώτη και Ευσταθία.

Υπόσχεσή μου η παντοτεινή θύμηση.

Ο ανιψιός σου
Παναγιώτης Χρ. Ευσταθίου

ΣΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ ΜΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ ΞΗΡΟΓΙΑΝΝΗ

Παππού μου, ήρθε η στιγμή
να πας να ξαποστάσεις
για πάντα να ξεκουραστείς
τα βάσανά σου να ξεχάσεις.

Από μικρός ατύχησες
το μάτι σου να χάσεις,
μα ήρθαν κι άλλα βάσανα
εσύ για να περάσεις.

Έχασες τη γυναίκα σου
μαζί και δυό παιδιά σου·
μ' αυτό που σε διέκρινε
ήταν η ανθρωπιά σου.

Παρ' όλα αυτά δε λύγισες
με τα όσα είχες ζήσει
και στη ζωή επάλεψες
κι έδινες πάντα λύσεις.

Ήσουν παράδειγμα εργατιάς
και θα είσαι υπόδειγμα για μας.

Πάντα θα σε θυμόμαστε
και θα σε αγαπάμε.

Ο εγγονός σου
Γιώργος Ξηρογιάννης

ΣΚΑΚΙ

Σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας είχαμε αναφερθεί στο **φινάλε**, το τέλος του παιχνιδιού στο σκάκι. Σ' αυτό το τεύχος θα αναλύσουμε διάφορες θέσεις και τρόπους για την επίτευξη της νίκης, όταν μας έχουν μείνει πλέον λίγα κομμάτια στην σκακιέρα: 2 πιόνια, 1 πιόνι και 1 κομμάτι, 2 πιόνια εναντίον 2 πιονιών κ.λπ.

Για την μελέτη τέτοιων «απλών» (στην πραγματικότητα όμως πολύ δύσκολων!) θέσεων, αφιερώνεται μεγάλο μέρος της σκακιστικής φιλολογίας. Όμως η τέχνη του φινάλε δεν αποκτάται μόνο με τη μελέτη, αλλά και -κυρίως- με το πρακτικό παιχνίδι. Πρέπει πάντως ο σκακιστής να ξέρει τα τυπικά φινάλε που παραθέτουμε πιο κάτω. Σαν γενική αρχή φυσικά καθοριστικός ρόλος είναι αυτός που παίζουν οι Βασιλιάδες. Εφόσον στη σκακιέρα υπάρχουν λίγα κομμάτια και πιόνια και ο Ρουά δεν κινδυνεύει όσο κινδύνευε στην αρχή ή στο μέσον της παρτίδας, αποκτά -ο Βασιλιάς- μεγάλη μαχητική αξία, γιατί βοηθά τα ελάχιστα κομμάτια ή πιόνια που έχουν απομείνει κι επιπλέον απειλεί τα εχθρικά.

Ας δούμε τώρα μια περίπτωση, όπου ο Ρουά της ισχυρότερης πλευράς δεν παίρνει μέρος στον αγώνα (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Νο 1). Το λευκό πιόνι στο β4 επιδιώκει να προωθηθεί. Πρέπει να υπολογίσουμε αν θα προλάβει να προαχθεί σε Βασίλισσα. Όλα εξαρτώνται από την σειρά της κίνησης!

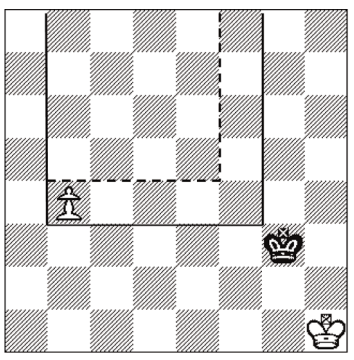

Παίζουν τα Μαύρα: 1... Ρζ4 2. β5 Ρε5 3. β6 Ρδ6 4. β7 Ργ7 και το πιόνι κερδίζεται.

Παίζουν τα Λευκά: 1. β5 Ρζ4 2. β6 Ρε5 3. β7 Ρδ6 4. β8=Β+. Ο Μαύρος Ρουά δεν προλαβαίνει το πιόνι και τα Λευκά κερδίζουν.

Για να υπολογίσουμε αμέσως, χωρίς μέτρημα αν ο Ρουά μπορεί να προλάβει το ελεύθερο πιόνι, υπάρχει **ο κανόνας του τετραγώνου**. Στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Νο 1 το τετράγωνο είναι το **β4-β8-ζ8-ζ4**. Εάν ο Ρουά έχοντας την κίνηση μπει στο τετράγωνο, προλαβαίνει το πιόνι, εάν όμως όχι, το πιόνι προάγεται.

Εάν το πιόνι έχει την κίνηση (1. β5) ο Ρουά δεν μπορεί πια να μπει (μετά το 1... Ρζ4) και το πιόνι προάγεται.

Όταν υπολογίζουμε αυτόν τον κανόνα για την αρχική θέση του πιονιού, πρέπει πάντοτε να έχουμε υπόψη μας ότι το πιόνι μπορεί να κινηθεί κατά δύο τετράγωνα στην πρώτη κίνησή του, οπότε το τετράγωνο αλλάζει, δηλαδή **α6, α1, ζ1, ζ6** (και όχι α7, α1, η1, η7).

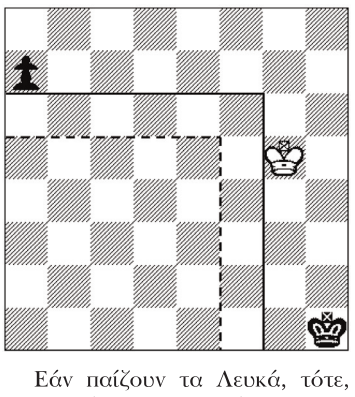

Εάν παίζουν τα Λευκά, τότε, τοποθετώντας τον Ρουά σε οποιοδήποτε από τα 3 τετράγωνα **ζ6, ζ5, ζ4** μπαίνουν στο τετράγωνο και προλαβαίνουν το πιόνι. Αλλά στην

πρώτη κίνηση των Μαύρων 1... α5 σχηματίζεται νέο τετράγωνο **α5, α1, ε1, ε5** που είναι απρόσιτο για τον Λευκό Ρουά. Και φυσικά το μαύρο πιόνι προάγεται.

Από αυτόν τον κανόνα πηγάζει ο δεύτερος: **«Δύο αλληλοϋποστηριζόμενα πιόνια πάντοτε κερδίζουν τον Ρουά».** Ακόμα κι αν ο Ρουά μπορεί να προλάβει και να πάρει το ένα πιόνι, δεν μπορεί να εμποδίσει το άλλο να προαχθεί. Ας τοποθετήσουμε (στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Νο 1) ένα λευκό πιόνι στο γ2 και ας υποθέσουμε πως την κίνηση έχουν τα Μαύρα. Ο Ρουά μπαίνει στο τετράγωνο και προλαβαίνει τα πιόνια, αλλά τα τελευταία είναι «απαραβίαστα»!

1... Ρζ4 2. β5 Ρε5 3. β6 Ρδ6 4. γ4! (θα ήταν μεγάλο λάθος το 4. β7?? διότι 4... Ργ7) 4... Ργ6 5. γ5 και τα Λευκά κερδίζουν. (Εάν ο Ρουά πάρει το πιόνι γ5, βγαίνει από το τετράγωνο και το β6 προάγεται. Ο Μαύρος Ρουά είναι υποχρεωμένος να κάνει άσκοπες κινήσεις, ενώ ο Λευκός Ρουά πλησιάζει τα πιόνια του). 5... Ρβ7 6. Ρη2 Ργ6 7. Ρζ3 Ρβ7 8. Ρε4 Ργ6 9. Ρδ4 Ρδ7 10. Ρδ5 Ρδ8 11. γ6 Ργ8 12. Ρδ6 Ρβ8 (εάν 12... Ρδ8 13. β7) 13. Ρδ7 Ρα8 14. γ7 (ή 13. β7 Ρα7 14. Ργ7 ή 13. γ7+ Ργ8 14. Ρε7! -και όχι 14. Ργ6?? **ΠΑΤ**) 14... Ρβ7 και 15. Ρδ8. Εάν η ισχυρότερη πλευρά διαθέτει 2 πιόνια που δεν υποστηρίζονται, τότε αυτά πρέπει να περιμένουν τον Ρουά τους. Συμβαίνει όμως μερικές φορές να προάγονται και χωρίς τη βοήθειά του.

Ας δούμε τώρα την περίπτωση του Διαγράμματος Νο 3.

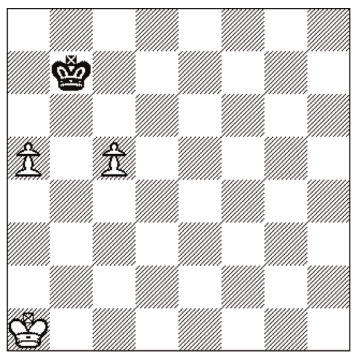

Τα πιόνια απομακρύνθηκαν πολύ από τον Ρουά τους. Αλλά εφόσον τα πιόνια βρίσκονται στην ίδια οριζόντιο ο μαύρος Ρουά δεν μπορεί να τα πάρει. Π.χ. 1... Ρα6 2. γ6! και το α5 δεν παίρνεται γιατί το άλλο θα προαχθεί με το 3. γ7 ή 1... Ργ6 2. α6! Και πάλι ο Μαύρος Ρουά πρέπει να κινείται άσκοπα, ώσπου να φτάσει ο Λευκός για να τα βοηθήσει να προαχθούν.

Τώρα ας δούμε ένα άλλο φινάλε:

Λευκά: Ρα1, Σδ4, θ4 (3 κομμάτια)

Μαύρα: Ρζ6 (1 κομμάτι)

Εδώ τα πιόνια προάγονται μόνα τους, χωρίς δηλαδή την βοήθεια του Ρουά τους και ανεξάρτητα από το ποιός έχει την κίνηση. Π.χ. εάν παίζουν τα Λευκά: 1. δ5 Ρε5 2. θ5! (και όχι 2. δ6?? Ρχδ6 3. θ5 Ρε6 και ο Ρουά είναι στο τετράγωνο!) 2... Ρχδ5 3. θ6 Ρε6 (ο Ρουά δεν μπορεί πια να μπει στο τετράγωνο) 4. θ7 Ρζ7 5. θ8=Β. Και με την κίνηση των Μαύρων στην ουσία τίποτα δεν αλλάζει: 1... Ρζ5 2. θ5 ή 1... Ρε6 2. θ5 Ρζ6 3. δ5 κ.λπ.

Για να καταλάβουμε αμέσως αν δύο μη συνδεδεμένα πιόνια μπορούν να προαχθούν χωρίς την βοήθεια του Ρουά, υπάρχει ο **«κανόνας του επτά»** του Γάλλου θεωρητικού Ζερόν: **«Τα πιόνια προάγονται εάν το άθροισμα των τετραγώνων που τα χωρίζουν και ο αριθμός της σειράς στην οποία βρίσκονται δεν είναι μικρότερος του επτά».**

Πράγματι, μεταξύ του δ4 και του θ4, υπάρχουν 3 τετράγωνα, ενώ αυτά βρίσκονται στην τέταρτη οριζόντιο. Οπότε 3+4=7. Δηλαδή, τα πιόνια μπορούν να προαχθούν. Ας μεταθέσουμε την θέση των πιονιών και του Μαύρου Βασιλιά μια οριζόντιο πιο κάτω. Μεταξύ των πιονιών θα υπάρχουν πάλι 3 τετράγωνα μεταξύ τους, αλλά αυτά είναι τώρα στην 3η οριζόντιο. Έχουμε δηλαδή 3+3=6. Έτσι όμως τα πιόνια δεν μπορούν να προαχθούν χωρίς την βοήθεια του Ρουά. Ας το ελέγξουμε: 1. θ4? Ρη4 2. δ4 Ρχθ4 3. δ5 Ρη5 (ο Ρουά βρίσκεται στο τετράγωνο) 4. δ6 Ρζ6 5. δ7 Ρε7 (και προλαβαίνει το πιόνι).

Το να ξέρουμε τον «κανόνα του επτά» είναι πολύ χρήσιμο στο πρακτικό παιχνίδι.

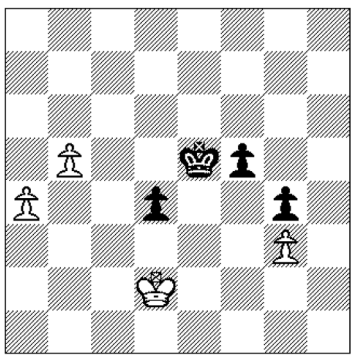

Με τα Λευκά παίζει ο Στολτς και με τα Μαύρα ο γκραν μαιτρ Νίμτσοβιτς. Ακολούθησε: 1... ζ4! 2. ηχζ4+ Ρδ6!! (λάθος θα ήταν το φαινόμενο ως σωστό 2... Ρχζ4?? μετά από το οποίο το λευκό πιόνι β5 προάγεται πρώτο και τα Λευκά κερδίζουν) 3. α5 (ή 3. ζ5 η3 4. Ρε1 δ3 5. ζ6 η2 6. Ρζ2 δ2 7. ζ7 η1=Β+ 8. Ρχη1 δ1=Β+) 3... η3 4. α6 Ργ7! 5. Ρε2 δ3+ 6. Ρχδ3 η2 και τα Μαύρα κερδίζουν εύκολα.

Στις περιπτώσεις που το πιόνι δεν μπορεί να προαχθεί μόνο του (δηλαδή ο αντίπαλος Ρουά βρίσκεται στο τετράγωνο), όλα εξαρτώνται από τη θέση του Ρουά της ισχυρότερης πλευράς που υποστηρίζει το πιόνι της. Όταν δε οι δύο Ρουά βρίσκονται ο ένας απέναντι στον άλλον σε απόσταση ενός τετραγώνου, αυτό λέγεται **«οποζισιόν»**. Εάν ένας από τους αντιπάλους με την τελευταία κίνησή του κατέλαβε τέτοια θέση, τότε λέμε ότι έχει την «οποζισιόν».

(Συνεχίζεται)

* * * * *

Ένα πρόβλημα από μια παρτίδα που παίχτηκε το 2012 στην Ολυμπιάδα της Κωνσταντινούπολης.

Λευκά: Περτ

Μαύρα: Κουεράλτο

Λευκά: Ρθ2, Βθ5, Πη3, Πη6, Σα2, η2, θ3 (7 κομμάτια)

Μαύρα: Ρθ8, Βε4, Πζ2, Πη8, Ση7, θ6 (6 κομμάτια)

Ο συνδυασμός δύο Πύργων σε μία κάθετο μπορεί να αποβεί θανατηφόρος για τον αντίπαλο.

Παίζουν τα Λευκά και κερδίζουν την παρτίδα σε 3 κινήσεις.

Δημήτρης Λεβιδάς

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ι. Εις μνήμην της συζύγου του Μαρίας, ο Μιχαήλ Αθαν. Δάλκος και εις μνήμην της μητέρας τους τα παιδιά του Αθανάσιος, Οδυσσέας, Γεώργιος και Παναγιώτης προσέφεραν το ποσό των 100 Ευρώ στο Σύλλογο «ΦΑΡΟΣ ΖΩΗΣ» ο οποίος υποστηρίζει οικογένειες με άτομα που νοσούν από σοβαρές ασθένειες και αναλαμβάνει αποκλειστικά και μόνο τα έξοδα νοσηλείας τους.

ΙΙ. Εις μνήμην της συζύγου του Μαρίας, ο Μιχαήλ Αθαν. Δάλκος προσέφερε το ποσό των 80 Ευρώ στο λογαριασμό της οικογένειας του μικρού Παναγιώτη Σπυρ. Τσολάνα, εγγονού του πρώην Προέδρου του Συλλόγου μας Κώστα Παν. Δάλκου, που νοσηλεύεται στην Αμερική.

ΤΟ ΚΑΝΤΥΛΑΙΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

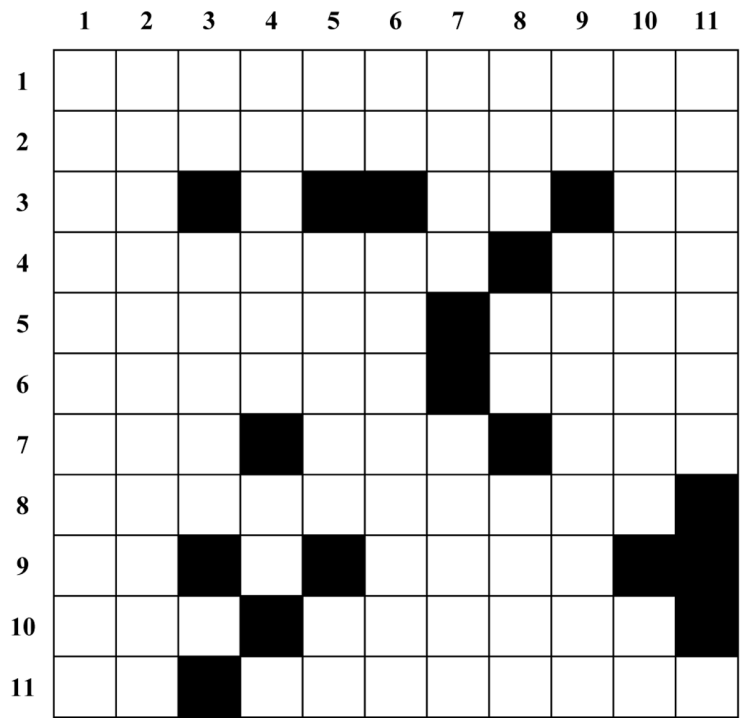

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Αυτός έχει κακό ριζικό.
2. Τα κουνιάδια της συζύγου.
3. Όμοια σύμφωνα - Γράμμα του αλφαβήτου μας (αντιστρ.) - Το ελληνικο 44 (αντιστρ.).
4. Οι Έλληνες αισθανόσανε περήφανοι για τον πατριώτη αυτό (με άρθρο, ον.) - Θεά που προστάτευε το χάμο.
5. Υπόμνηση (καθαρ., χεν.) - Το επώνυμο ποιητή μας (χεν., αντιστρ.).
6. Ο σκύλος του Οδυσσέα (με άρθρο) - Αχαπημένο κατοικίδιο.
7. Δεν είναι δασύ (αντιστρ.) - Είχε παραδειγματική υπομονή (αντιστρ.) - Σε μια φράση πηγαίνει μαζί με ≪το σεις≫.
8. Ο χιατρός αυτός ασχολείται με τις ακτινοβολίες για θεραπευτικούς και διαγνωστικούς σκοπούς.
9. Όμοια φωνήεντα - Κατά τις γραφές, όποιος έχει αυτόν δεν αποθνήσκει (χεν., δημοτ.).
10. Δικτατορική νεολαία (αρκτικόλεξο) - Μπορεί να είναι ανοιχτή ή κρυφή, όταν υπονοεί οδυνηρή εμπειρία (αντιστρ. χεν.).
11. Μουσική νότα - Είναι χεμάτο στάχτες και αποτσίχαρα (με άρθρο).

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Ακανθώδη θαμνώδη άχρια φυτά που κάνουν νόστιμο καρπό.
2. Παρατσούκλι οικοχενειών του χωριού μας.
3. Από τα τρία λείπουν... δύο (αντιστρ.) - Αυτό έχει φάει ξύλο (αντιστρ., καθαρ.).
4. Τρυφερή προσφώνηση αχαπημένου προσώπου (τούρκικο, αντιστρ.) - Δεν είναι μικρόβιο, αλλά μας αρρωσταίνει (αιτ. δημοτ.).
5. Ελληνικό 71 - Μεχάλο ερπετό των θερμών χωρών (αντιστρ., με άρθρο) - Αναφορική αντωνυμία της αρχαίας (αντιστρ.).
6. Ό,τι και το 3 οριζ. χ΄ - ≪Κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει≫ (καθαρ., δοτ., με άρθρο, αντιστρ.).
7. Ο ένας (καθαρ., με άρθρο) - Είναι και οι Άχχελοι (αντιστρ.).
8. Λέμε ότι ≪ταξιδεύει...≫, όταν νόμιμα δεν πληρώνει το εισιτήριο (αντιστρ.) - Βυζαντινή μουσική νότα (αντιστρ.) - Μπορεί να υπνωτίσει και να πιάσει φίδια.
9. Ο ήχος που αφήνει το πέταγμα των πουλιών (αντιστρ.) - Αναφέρεται στο βαρύ τραχούδι της ≪Πάτρας≫ (με άρθρο).
10. Βχαίνει από το σώμα μας, από ζέστη, αχωνία, άχχος, φόβο (με άρθρο) - Επιβάλει ποινές (αρκτικόλεξο).
11. Επαχχελματίας που δεν υπάρχει στα χωριά μας χιατί λείψανε τα

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαίρουμε την αγαπημένη μας ανιψιά ΕΦΡΑΙΜΙΑ ΒΑΣ. ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ για την αποφοίτησή της από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και για την ορκωμοσία της και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Πάντα να προοδεύεις, Εφραιμία.

Οι θείοι σου

Μιχάλης και Ακριβή Βαρδουνιώτη

Τορόντο Καναδά

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΙΑΣ

Πωλείται οικία στην Κανδύλα Αρκαδίας, κτισμένη σε οικόπεδο 1,5 στρεμμάτων. Τιμή: 25.000 Ευρώ.

Δια πληροφορίες τηλεφωνήστε στον κ. Γεώργιον Φωτόπουλον, στο Midland, Ontario, Canada, Τηλέφωνο 705-985-4470.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΩΝ/ΝΟΥ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

- **Πρόγραμμα «Εξοικονομώ ΙΙ» με επιδότηση κουφωμάτων, μόνωσης και άλλων ενεργειακών παρεμβάσεων για κατοικίες έως 70%.**
- **Τοπογραφικά διαγράμματα με συντεταγμένες.**
- **Ρυθμίσεις αυθαιρέτων.**
- **Βεβαιώσεις νομιμότητας για μεταβιβάσεις.**
- **Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης.**
- **Οικοδομικές Άδειες.**
- **Άδειες λειτουργίας καταστημάτων.**

Ζαν Μωρέας 11-13, Τ.Κ. 11741, Κουκάκι - Αθήνα
Τηλ./Fax: 210-9221766
e-mail: ddeligiannis@teemail.gr

ΚΑΝΤΥΛΑ 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Την 25η Μαρτίου, μετά τη δοξολογία, έγινε επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο των Πεσόντων και κατάθεση στεφάνων από τον εκπρόσωπο του Δήμου Τρίπολης Νίκο Γεωργανόπουλο, από τον Τοπικό Πρόεδρο Κώστα Σαράντο, από το Δημ. Σχολείο και Νηπιαγωγείο Κανδύλας και από τους Συλλόγους: Γονέων και Κηδεμόνων, Αθλητικό Π.Α.Ο., Αγροτικό Πολιτιστικό Νέων και Απανταχού Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ».

Ακολούθησε η απαγγελία ποιημάτων από τους μαθητές Δημοτικού και Νηπιαγωγείου και η παρέλαση των μαθητών.

Σημαιοφόρος ήταν ο Χαράλαμπος Ζερβογιάννης και παραστάτες οι: Θεόδωρος Ζερβογιάννης, Χαράλαμπος Μούργελας, Ελένη Στριφτόμπολα και Χριστίνα Ζερβογιάννη.

Μετά την παρέλαση οι μαθητές του σχολείου χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς στην πλατεία.

Ο Σύλλογος Γονέων προσέφερε κέρασμα στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς στο κατάστημα του Στυλιανού Μερκούρη.

Ευχόμαστε στους μαθητές καλή πρόοδο και Καλή Ανάσταση.

ΟΙ ΚΑΝΤΥΛΑΙΟΙ ΤΟΥ ΤΟΡΟΝΤΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Και φέτος η ομογένεια του Τορόντο τίμησε την 25η Μαρτίου με την παρέλαση στη λεωφόρο Danforth της πόλης. Ωραία, ηλιόλουστη ημέρα, αλλά η θερμοκρασία ήταν στους – 5Α C.

Ο Σύλλογός μας έλαβε μέρος με πάρα πολλά άτομα, ειδικά παιδιά τρίτης γενιάς, αν και το κρύο ήταν τσουχτερό.

Χρόνια Πολλά και του χρόνου.

Ζήτω η 25η Μαρτίου, Καλό Πάσχα σε όλους τους πατριώτες, όπου κι αν βρίσκονται.

Φιλικότατα, Κων/νος Βασ. Χουντάλας (Κλίκας)

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΚΟΠΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ «ΜΑΝΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ»

Η μη κερδοσκοπική εταιρεία «ΔΕΝ ΛΗΣΜΟΝΩ - μια εικόνα χίλιες λέξεις» οργάνωσε στο χώρο του Ζαππείου, από 27 έως 31 Ιανουαρίου, έκθεση φωτογραφίας - αφιέρωμα στην παγκόσμια ημέρα των Ολοκαυτωμάτων και των θυμάτων των γερμανικών θηριωδιών του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο ζωγράφος και εκπαιδευτικός Βασίλειος Προκόπος, αντιπρόεδρος του Συλλόγου μας, πήρε μέρος στο πλαίσιο της έκθεση με 15 ζωγραφικά έργα του, εμπνευσμένα από το περιεχόμενο των φωτογραφιών της έκθεσης αυτής.

Την έκθεση εγκαινίασε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Προκόπης Παυλόπουλος. Μίλησε ο Δήμαρχος Καλαβρύτων και πρόεδρος των μαρτυρικών χωριών της χώρας μας κ. Λαζουράς. Τόνισε την υποχρέωση αποκατάστασης, οικονομικής και ηθικής, που έχει η Γερμανία προς τη χώρα μας για το κατοχικό δάνειο, τις καταστροφές, τα εγκλήματα και τις δολοφονίες, για τα δικά μας Άουσβιτς, τα μαρτυρικά χωριά και για τα αρχαιολογικά μνημεία που έκλεψαν οι ναζί.

Η έκθεση είχε μεγάλη επιτυχία, εντυπωσίασε, ξύπνησε μνήμες και συνειδήσεις. Πέρασαν να την δουν χιλιάδες κόσμου, αρκετοί νέοι και σχολεία.

Το περιεχόμενο των ζωγραφικών έργων της έκθεσης που αναλύει ο ζωγράφος φαίνεται στην συνέντευξη που έδωσε στη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «της γάτας το κουδούνι», που εκδίδει το 3ο Λύκειο Περιστερίου. Την παραθέτουμε:

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ερώτηση: Μιλήστε μας λίγο για την έκθεση και τη συμμετοχή σας. Ποια είναι η ιστορία των φωτογραφιών και τι μπορούμε να δούμε;

- Οι φωτογραφίες που θα δούμε είναι μεγεθύνσεις φωτογραφιών από γερμανικά, ευρωπαϊκά και ελληνικά αρχεία, τις οποίες έχει συλλέξει η μη κερδοσκοπική οργάνωση «Δεν λησμονώ». Τις παρουσιάζει με αισθητική επιμέλεια μαζί με συνοδευτικά σχόλια και βιβλία που αναφέρονται στις φωτογραφίες καθώς και σε ένα φυλλάδιο με φωτογραφίες των έργων μου με τα οποία συμμετέχω.

Η έκθεση είχε παρουσιαστεί και πέρυσι στον ίδιο χώρο. Μεταφέρθηκε στην Τσεχία όπου είχε μεγάλη επιτυχία.

Υπάρχει ενδιαφέρον να παρουσιαστεί και σε άλλες χώρες και πόλεις, εντός και εκτός Ελλάδας. Συμμετείχα και πέρυσι με λίγα όμως έργα. Καλέστηκα και φέτος να συμμετάσχω με το ζωγραφικό μου έργο εμπνευσμένο από την κατοχή και τις θηριωδίες των ναζί.

Ανταποκρίθηκα με τον δικό μου εικαστικό τρόπο.

Ερώτηση: Το θέμα σας είναι «μάνες της κατοχής» με έντονες αντιθέσεις στην αποτύπωση των εικόνων λευκού και μαύρου. Μιλήστε μας γι' αυτό, τι συναισθήματα σας δημιουργεί;

Μάνες της Κατοχής (μελάνι σε χαρτί)

- Δεν ήταν εύκολο να προσανατολιστώ μέσα απ' αυτήν την πληθώρα φωτογραφιών που κάθε μια ζήταγε το δικό της χρόνο και τη δική της προσέγγιση. Έτσι κατέληξα να δουλέψω παράλληλα και ανεξάρτητα από το υλικό των φωτογραφιών.

Το υλικό που χρησιμοποίησα είναι το μαύρο μελάνι πάνω σε χαρτί. Έτσι μπόρεσα να εκφράσω ακραίες καταστάσεις όπως φως - σκοτάδι, ζωή - θάνατος, κίνηση - ακινησία. Το θέμα της Έκθεσης είναι κυρίως «μάνες της κατοχής» γι' αυτό στην ενότητα των έργων μου έδωσα αυτό τον τίτλο. Η μάνα εκφράζει τον ακραίο πόνο αλλά και την ελπίδα και τη συνέχεια της ζωής. Οι φορεσιές και τα μαύρα μαντήλια των γυναικών με βοήθησαν να συνδέσω το υλικό μου μαύρο μελάνι με το θέμα και έτσι να αποκτήσει μια εικαστική λιτή πληρότητα το έργο μου.

Ερώτηση: Ποια πιστεύετε ότι είναι η συμβολή τέτοιου είδους εκθέσεων στην κατανόηση και τη γνώση του παρελθόντος;

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενημερώνεται από το ζωγράφο για το περιεχόμενο των έργων του

Ο ζωγράφος με τον Πρόεδρο και τον Ταμία του Συλλόγου μας στην έκθεση

- Βεβαίως βοηθούν να διατηρήσουμε την μνήμη των ιστορικών γεγονότων και των στιγμών και να διδαχθούμε. Κυρίως όμως διά μέσου της εικόνας και του εικαστικού έργου βιώνουμε σε βάθος τα γεγονότα. Ταυτιζόμαστε με τα θύματα και αποκτούμε μια διαχρονική συνείδηση για να αντιμετωπίσουμε τις σημερινές βάρβαρες καταστάσεις.

Ερώτηση: Πιστεύετε ότι τέτοιες εκθέσεις μπορούν να οδηγήσουν στην αποφυγή των ίδιων λαθών;

- Συμβάλλουν με το δικό τους τρόπο. Δεν μπορούν να αλλάξουν την πραγματικότητα αλλά μπορούν να ευαισθητοποιήσουν τους ανθρώπους για να αλλάξουν προς το καλύτερο την πραγματικότητα. Δυστυχώς οι βαρβαρότητες και τα εγκλήματα δεν σταμάτησαν· συνεχίζονται και στις μέρες μας.

Ερώτηση: Μιλήστε μας για τη δουλειά σας. Ποιες είναι οι επιρροές σας;

- Θα έλεγα με επιφύλαξη ότι κινούμαι στο χώρο του εξπρεσιονισμού. Με ενδιαφέρει η ανθρώπινη φιγούρα σε όλες τις εκφράσεις της καθώς και η κίνηση. Τα διδάγματα είναι πολλά από πολλούς ζωγράφους όσο αφορά το σχέδιο, το χρώμα και την έκφραση. Από τον Πικάσο, τον Ματίς έως τους εξπρεσιονιστές του μεσοπολέμου.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. ΒΑΡΙΟΜΟΙΡΟΣ. 2. ΑΝΤΡΑΔΕΡΦΙΑ. 3. ΤΤ - ΦΙ - ΜΔ. 4. Ο ΩΝΑΣΗΣ - ΗΡΑ. 5. ΜΝΕΙΑΣ - ΡΩΤΑ. 6. Ο ΑΡΓΟΣ - ΓΑΤΑ. 7. ΑΡΥ - ΙΩΒ - ΣΑΣ. 8. ΡΑΔΙΟΛΟΓΟΣ. 9. ΙΙ - ΓΙΟΥ. 10. Ε.Ο.Ν. - ΠΛΗΓΗΣ. 11. ΣΙ - ΤΟ ΤΑΣΑΚΙ.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. ΒΑΤΟΜΟΥΡΙΕΣ. 2. ΑΝΤΩΝΑΡΑΙΟΙ. 3. ΤΡ(ία) - ΔΑΡΕΝ. 4. ΓΙΑΒΡΙ - ΙΟ. 5. ΟΑ - Ο ΒΟΑΣ - ΟΣ. 6. ΜΔ - ΤΗ ΓΛΩΣΣΗ. 7. Ο ΕΙΣ - ΑΓΙΟΙ. 8. ΦΡΙ - ΓΑ - ΓΟΗΣ. 9. ΦΡ - Η ΤΑΣΟΥΛΑ. 10. Ο ΙΔΡΩΤΑΣ - Π.Κ. (Ποιν. Κώδικας). 11. ΣΑΜΑΡΑΣ.